

ЮНАК

ЛЮТІЙ 1967 FEBRUARY

РІК V.
Ч. 2 (44)
ЛЮТИЙ
1967

Ілюстратори: пл. сен. Т. Геврик, Б. Певний, ст. пл. О.
Борис, ст. пл. Ю. Савицький, Н. Мудрик-Мриц.
На обкладинці: природа в зимовій шаті. У віконці:
монети київського князя Володимира Великого.

Зміст

Сторінка:

- 1 Рік важливих дат і подій
- 2 М. Хом'як: Сучасні визначні українці
- 3 В. Коротич: Україні
- 3 Посмертна згадка про сл. п. пл. сен. Р. Голода
- 4 С. Гела: Монета Володимира Великого
- 6 Б. Середа: Терра IV
- 10 ЛО-СМ: Космологія
- 12 Б. Макаревич: Пещатарство
- 13 О. Коверко: Носталгія сосни
- 14 Пізнай свій край
- 16 Чи знаєш, що це?
- 16 Що лише про "Юнака" українська преса?
- 17 Подруга Оля: Пластункам на вушко
- 18 Поради Подруги Дади
- 18 Ларка: Новий театр
- 19 Т. Рихтицька: Спомин
- 17 Загадки
- 20 Л. Бердник: Короткі оповідання
- 21 Зустріч у Скелястих Горах
- 22 Хроніка
- 23 Оголошення.

"Юнак" — журнал пластового юнацтва. Появляється щомісяця. Видає Головна Пластова Булава. Головний референт видань ГПБ: пл. сен. Юрій Пясецький. Редагує колегія. Члени редакційної колегії: пл. сен. Любомир С. Онишкевич, пл. сен. Лариса Залеська-Онишкевич, пл. сен. Ольга Кузьмович і пл. сен. Омелян Тарнавський. Наліпка: пл. сен. Ярослав Еліїв. Адміністратор: пл. сен. Омелян Тарнавський.

Річна передплата: США і Канада (у валюті свого краю) — 5.00 дол., Австралія — 3.00 австр. дол., Австрія — 90 шіл., Аргентина — 250 пез., Бразилія — 200 кр., Велика Британія — 1.0.0, Німеччина 10 н.м., Франція — 15 фр. Ціна одного числа у США і Канаді — 50 центів.

Редакція застерігає собі право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mr. L. ONYSHKEVYCH, Nassau Garden Apts, 19, 180 Franklin Cor. Rd., Trenton, N. J., 08638, U.S.A.

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE, 2199 Bloor Street West, Toronto 9, Ontario, Canada

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2199 Bloor St. West, Toronto 9, Ont.

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of Postage in cash.

З ГАРЯ СЕРЦЯ

Вовка

РІК ВАЖЛИВИХ ДАТ І ПОДІЙ

Дорогі Подруги і Друзі!

Оце почали ми нашу пластову працю в цьому новому 1967 році. Ми назвали його в наголку цієї статті — роком важливих дат і подій. Постараємося, хочби коротко, згадати та пояснити ці важливі дати і події в нашому українському житті.

50-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

Уся наша зорганізована спільнота в вільному світі святкує в цьому році 50-річчя української національної революції. При кінці першої світової війни, як розпадалася модерна тюрма народів — царська Росія, відбулася 1 квітня 1917 р. у Києві перша велика, масова, українська національна маніфестація, яка в найновішому періоді нашої історії започаткувала національно-революційну боротьбу українського народу за вільне життя на своїй власній землі у своїй самостійній державі під назвою Українська Народня Республіка (УНР). У цій маніфестації взяли участь поверх 100.000 українських громадян, тодішніх мешканців Києва, в тому 30.000 українських вояків. Вершковими етапами цієї боротьби українського народу за свою власну самостійну соборну державу були тоді дні 22 січня 1918 року, коли четвертим універсалом Центральної Ради в Києві була проголошена самостійність України, і 22 січня 1919 р., коли на Софійському майдані в Києві був проголошений акт соборності всіх українських земель у одній вільній Українській Народній Республіці.

ЧЕТВЕРТІ ЗБОРИ КУПО

І ДРУГИЙ ПЛАСТОВИЙ КОНГРЕС

У днях 1 і 2 січня ц.р. відбулися в місті Олбані, недалеко Нью-Йорку, США, 4-ті Збори Конфедерації Українських Пластових Організацій (КУПО) або світовий з'їзд нашого Пласту, що звичайно відбувається щотри роки. Участь у цьому з'їзді взяли 136 умандатованих делегатів, що репрезентували приблизно 7.000 членів Пласту з Австралії, Аргентини, Великої Британії, Канади, Німеччини та США, де існують і діють самостійні крайові організації нашого Пласту. Разом з гостями було всіх учасників на цих зборах КУПО 224.

Перший раз брали особисту участь у зборах КУПО представники нашого Пласту з далеко віддалених країв, а саме пл. сен. Юрій Семків — голова КПС у Австралії, пл. сен. Михайло Василик — заступник голови КПС у Аргентині, пл. сен. Атанас Фіголь — заступник голови КПС у Німеччині. З Канади були 34 делегати під проводом голови КПС пл. сен. Миколи Світухи, а із США були 98 делегатів під проводом голови КПС пл. сен. Юрія Ференцевича.

На зборах складали звіт з діяльності Головної Пластової Ради (ГПР) її голова пл. сен. Осип Бойчук, а з діяльності Головної Пластової Булави (ГПБ) її голова пл. сен. Яро Гладкий. На закінчення зборів обрано новий центральний провід Пласту у вільному світі. ГПРаду очолив як голова пл. сен. Юрій Старосольський, а ГПБулазу як голова пл. сен. Юрій Ференцевич.

Перед зборами КУПО відбулася 30 і 31 грудня 1966 р. перша сесія Пластового Конгресу Другого, в якій брали участь учасники зборів КУПО. Завданням Пластового Конгресу є застановитися над різними важливими проблемами і працею нашого Пласту, приглянутися добре нашому оточенню, пізнати його вплив на нас і небезпеки для нас, зрозуміти потреби сучасного життя і наших обставин та схвалити рекомендації, як нам далі успішно вести нашу діяльність у Пласті. Друга сесія Пластового Конгресу Другого має відбутися в 1968 р.

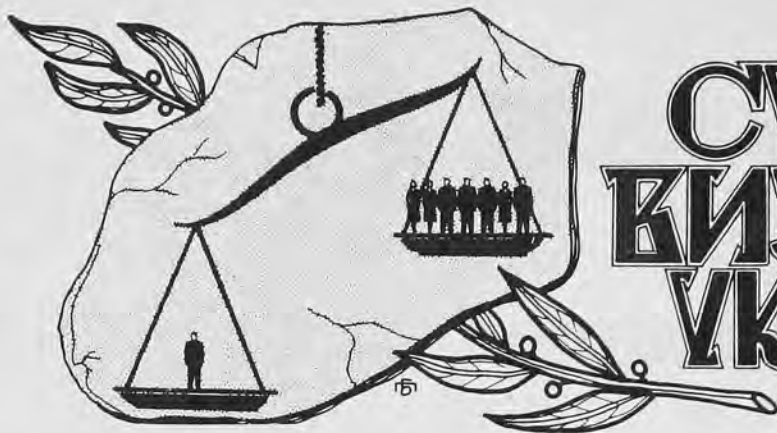
КРАЙОВІ ПЛАСТОВІ З'ЇЗДИ

У цьому році дві наші найбільші крайові пластові організації мають відбутися свої крайові з'їзди. Крайовий з'їзд Пласту в США має відбутися в квітні ц. р. у Чикаго, а крайовий з'їзд Пласту в Канаді в Торонті, правдоподібно в грудні ц. р.

МІЖКРАЙОВА ПЛАСТОВА ЗУСТРІЧ

Від 20-го до 30-го липня ц. р. відбудеться на пластовій оселі Батурин, близько 70 миль від Монреалу, Міжкrajова Пластова Зустріч (МПЗ — 1967), щоб відзначити 100-річчя Канади як самостійної держави та 55-річчя Пласту. Участь у цій зустрічі візьмуть сотки юнацької пластової молоді із Канади і США разом із своїми провідниками. Докладніші дані про зустріч були в «Юнаку» за грудень 1966 р. на 16-ій сторінці.

(Закінчення на стор.5)

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

Інж. ВОЛОДИМИР МАЦЬКІВ

Коли ви ввійдете до кабінету інж. Володимира Миколи Мацькова, голови хемічної дивізії (чотирьох лябораторій) і відділу розвитку-розбудови та директора фабрики ніклю, кобальту, міді, штучних добрив «Шерит Гордон Майнс» у Форт Саскачевані, 18 миль від Едмонтону, побачите перед собою, за бюрком, високого, постійно усміхненого, спокійного мужчину, у силі віку — 43 роки.

Інж. Володимир Мацьків (праворуч) одержує 26 квітня 1966 р. в місті Квебек, Канада, платинову медалю, вартості 2.000 доларів, уфундовану найбільшою фабрикою добування ніклю у світі, ІНКО.

На стіні його кабінету кидається у вічі п'ятицентовна монета, із портретом короля Єлисавети II або з бобром на відворотному боці, побільшена, у рамцях за склом, вироблена із стопу ніклю з невеличкою домішкою інших металів, що його постачає фабрика «Шерит Гордон Майнс» державній монетарні в Оттаві та Південній Африці. Побачите теж грамоту з нагородою, що її одержав наш молодий науковець за нову методу добування металів з руд при допомозі амоніально-плинного процесу (під тиском водня у щільно замкнених посудинах — т. зв. водна металургія) і свої численні наукові праці із цієї ділянки.

Інж. В. М. Мацьків має дотепер 37 друкованих праць і 42 патенти з висновками з наукових дослідів у дослідних лябораторіях, що дуже поширили знання про водневу металургію, або

гидрометалургію, і за наукові праці про порошкову металургію. Вони не тільки поглибили знання виробництва, але й передусім використання спорошкованого ніклю у різних стопах. Саме тому 26 квітня 1966 р. вручено інж. В. М. Мацькову медалю з платини вартості 2.000 дол., яку фундувала найбільша фабрика добування ніклю у світі — «Інтернешенел Нікель Компані» в Канаді (Онтаріо), як нагороду на 1966 рік.

У торонтському часописі «Де Файненшіел Повст» з 18 червня 1966 р. із цієї нагоди написано: «Мізкове виснаження однієї країни може бути мізковим виграшем другої країни. Володимир Микола Мацьків, що має 43 роки, директор досліду і розвитку «Шерит Гордон Майнс», є блискітливою ілюстрацією як користає Канада із хвиль післявоєнної еміграції. Мацьків прибув до Канади в 1948 р., готовий ухопитись кожної слушної нагоди, як 25-літній хемік із ступнями із трьох університетів. Як добре він пристосовувався, знайшов слушну нагоду і що вніс він до добробуту інших — це саме виявлено в драматичній формі. Канадський Інститут Копалин і Металургії — званава організація копальняної промисловости — нагородив Мацькова платиновою медалю — за «видатні досягнення в науці про добування металів, зокрема за розвиток амоніально-плинного процесу...» Він працює у все ще молоденькій ділянці водневої і порошкової металургії, де користуються хемікаліями при добуванні цінних мінералів, а метали в формі високоякісного порошку перемінюються на продукти

з хвилюючим використанням. Мацьків народився в Україні, ходив там до шкіл, заки вступив до університетів у Бреслав, опісля в Ерлангені у Німеччині, пізніше до університету в Лювені в Бельгії. В Канаді був хеміком при досліджуванні золота в Манітобі, працював для провінційного уряду Манітоби заки перейшов до «Шерит Гор-

Обидва боки платинові медалі, яку дістав 26 квітня 1966 р., як уже докладніше згадано в тексті, інж. Володимир Мацьків.

дон Майнс» у 1949 р. Переїхав до Оттави, де зустрів і одружився в 1951 р. з українкою Богданною Кебуз. Вони мають три доні. У 1954 р. Мацьків переїхав до фабрики у Форт Саскачевані, де відбувається дослідна праця в «Шерит Гордон Майнс».

Але не минуло і 5 місяців, і інж. Володимир Мацьків одержав другу наукову нагороду в Парижі, тим разом із трьома своїми співробітниками за працю «Розсіяно-міцний нікель із щільно стисненого порошку, виробленого під тиском водневої металургії». Це перша нагорода за наукову працю з копалин або металургії про нікель або стопи нікелю, яку буде надавати французьке металургічне товариство в пам'ять Жюліє Гарніє.

Інж. Володимир Мацьків є дійсним членом НТШ (Наукове Товариство ім. Шевченка) і головою осередку НТШ в Едмонтоні. Він має за собою дуже багато наукових поїздок у різні частини світу, де виголошував багато технічних доповідей.

пл. сен. М. Хом'як

УКРАЇНІ

Мені нічого не треба,
Тільки землі твоєї —
Твого чорного тіла:
Тільки шматок неба —
Синього, наче очі,
Якими дивиться мила.
Банальним боюсь я бути.
Боюсь тобі сказати
Мовлене вже людьми.
Боюсь брехні отрути.
Життя тобі простягаю
Зі сміхом, трудом, слізьми.
Візьми!...

Віталій Коротич

З найбільшим жалем і глибоким смутком сповіщаємо все Пластове Братство і Українське Суспільство, що в понеділок 26 грудня 1966 р. на 62-ому році свого трудолюбивого життя і віної служби Пластовим Ідеалам упокоївся в Бозі та відійшов на вічну ватру ширий приятель української молоді та визначний пластовий провідник,

славної пам'яті пластовий сеньйор

інж. Роман Голод

член Головної Пластової Ради, колишній член Головної Пластової Булави, голова Крайової Пластової Ради в Канаді, колишній довголітній голова Старшини Пластової Станиці в Торонті і Едмонтоні та колишній кошовий у Торонті. Покійного похоронено в четвер, 29 грудня, на цвинтарі Проспект у Торонті після відправлення похоронних обрядів у церкві св. О. Миколая.

Вічна йому пам'ять!

ГОЛОВНА ПЛАСТОВА РАДА
ГОЛОВНА ПЛАСТОВА БУЛАВА
КРАЙОВА ПЛАСТОВА РАДА
і
КРАЙОВА ПЛАСТОВА СТАРШИНА
в Канаді

МОНЕТА ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО

Київський князь св. Володимир Великий за зображеннями на монетах з його часу.

Року 1988 ми, українці, будемо святкувати 1000-річчя прийняття християнства в Русі-Україні. З історії знаємо, що в 988 році Володимир Святославич, князь Київський і всієї Русі-України, звелів охрестити киян у Дніпрі, а християнську віру проголосив офіційною релігією своєї держави. За те Українська Церква, яка в княжі часи мала офіційну назву «Київська Митрополія», зачислила Володимира в почет своїх святих, а український нарід називає його «Великим».

Св. Володимир Великий дуже пильно дбав не тільки про розквіт християнства в Русі-Україні, але про всесторонній розвій своєї держави, не забуваючи при тому воєнного ремесла, бо від степу, тобто від сходу і півдня, постійно загрожували своїми нападами «на руську землю» кочовики — печеніги, які нищили країну з усіма її культурними надбаннями.

Із приходом в Україну християнства появилися теж перші золоті й срібні монети, які карбували наші князі. Дослідники української нумізматики виявили, що срібні та золоті монети — «сребро» й «злато» — як їх називає літописець — у княжій Україні були карбовані не пізніше 1020 року. Срібні й золоті монети карбував тільки св. Володимир Великий, а золоті — його син

ВЕЛИКОГО

Ярослав Мудрий, його небіж Святослав Турівський та ще один із синів, — Петро. Ці монети були, здається, карбовані головню на те, щоб урочисто заманіфестувати постання ще однієї нової християнської держави Русі-України. Для грошового обігу тоді вживали руські купці т. зв. «кунні» гроші, тобто дорогоцінні хутра й шкіри, та — за прикладом сусідніх держав — гроші тих держав, із якими наші князі були в дуже тісних торговельних взаєминах.

До ювілею 1000-річчя хрищення Русі-України маємо вже ледве двадцятькілька років. Історія сама нам пригадає цей ювілей. У 1963 р. під час своїх дослідів археологи знайшли на Київщині срібну монету св. Володимира Великого.

Здається, що на передодні 1000-річчя хрищення Русі-України наука не могла нам дати кращого гостинця від цієї монети, яка неначе на те була зроблена, щоб заманіфестувати постання християнської Русі-України, а тепер — по тисячі років знову з'являється, щоб нам пригадати цю незвичну подію!

Так карбували (чеканили) монети за часів київського князя Володимира Великого на княжому дворі.

Тут треба пригадати ще й те, що в княжій добі Русь-Україна, це, фактично й практично, була ціла східня Європа. Тому хрищення киян у Дніпрі — це переломова подія в історії та історії культури цілого європейського сходу, а не тільки самого Києва, і так ту подію треба розглядати з нагоди її 1000-річчя.

Св. Володимир Великий для оборони свого князівства перед нападами печенігів розбудував імпозантну оборонну систему, яка складалася з великих і малих городів-твердинь, з оборонних валів, підслухових ям, сигнальних веж, із цілого оборонного комплексу бродів на Дніпрі, з наводнених ровів та інших стратегічних споруд. Ці споруди пов'язані з собою за пляном творили фортифікаційні лінії, які на сході розтягалися уздовж рік Десни й Остеру, лівих приток Дніпра, а на півдні уздовж Трубежі й Сули, теж лівих приток та здовж ріки Стугна, правого допливу Дніпра. Монета, що про неї мова в цій статті, була власне знайдена на фортифікаційній лінії Стугни.

Зліва малоновгородська срібна монета кн. Володимира Великого в природній величині, а зправа ця сама монета побільшена. Усі репродукції ілюстрацій, поміщені в цій статті, виконала ст. пл. Оксана Борис.

Археологи досліджуючи надстугнянську лінію, натрапили в селі Заріччя на городище, тобто залишки княжого міста, де колись стояла невеличка княжа твердиня Малий Новгород. Під час тих розкопів відкрили сліди воріт, які вели з «дітинця», цебто з властивого міста, де звичайно жив князь з найближчим своїм оточенням, до «пригороддя» або «посада», де жила решта княжого почту, купці, ремісники і т.д. Як виявилось під час дослідів, ці ворота були побудовані з дерева, а над ними була оборонна вежа, яка захищала перед ворогами приступ до воріт.

Саме під залишками цих воріт, знайдено Володимирову срібну монету. Можна припускати,

що вона була загублена або на котромусь з поверхів, або таки при самих воротах ще перед тим, поки город, а з ним і ворота були знищені вогнем, і там збереглася до наших днів.

Знайдена монета є приблизно величини канадського або американського чвертака (квотра). На лицевому її боці маємо зображеного св. Володимира Великого, який сидить на багатому, різьбленому «столі» — троні. Князь звернений лицем до глядача. На його голові бачимо княжу мітру — корону, завершену гарним однорамним хрестом. Маєстатична постать сидячого князя на престолі тримає обома руками довгого держака, на якому насаджений хрест. Довкруги рисунка князя на престолі читаємо старо-руський напис, знаний з інших княжих монет, а саме: «Володимир на столі».

На зворотньому боці монети є тризуб, родовий знак св. Володимира, який своїм стилем є одним з найближчих до тризуба, герба Української Народної Республіки, прийнятого в 1918 році Центральною Радою. Навколо тризуба є друга половина напису, знаного нам з Володимирових монет, а саме: «а се его сребро».

Наші князі карбували відносно мало срібних і золотих монет, і тому, що в часі ворожих нападів на Україну багато тих пам'яток загинуло, до наших часів збереглася невелика їх кількість. Тому то кожна знайдена монета є для нас дуже цінна і дорога.

пл. сен. Степан Гела

(Закінчення із стор. 1)

Учасники зустрічі матимуть змогу відвідати світову виставу «ЕКСПО 1967» в Монреалі, влаштовану з нагоди 100-річчя Канади. На зустріч треба голоситися через свою пластову станицю. У чергових числах «Юнака» будемо містити даліші інформації про цю зустріч.

СВІТОВИЙ КОНГРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

У днях від 16 до 19 листопада ц. р. має відбутися в Нью-Йорку Світовий Конгрес Вільних Українців, в якому візьмуть участь представники українських організованих спільнот з усіх країв вільного світу. Ціллю цього конгресу є об'єднати всіх українців у вільному світі для кращої співпраці та для скріплення і розбудови всіх ділянок життя українських спільнот у різних краях вільного світу. Дальшим завданням цього конгресу є заманіфестувати перед цілим вільним світом солідарність українців у вільному світі з визвольною боротьбою українського народу на Рідних Землях за свою самостійну і соборну державу.

Дорогі Подрузи і Друзі!

Як зорганізовані члени нашої великої пластової родини та дочки і сини українського народу мусимо під час нашої пластової праці в наших юнацьких гуртках і куренях зацікавитися цими щойно названими подіями в нашому житті, щоб їм присвятити нашу належну увагу.

ТЕРРА IV

Богдан Серєда

(Закінчення з числа 12-го за грудень 1966 р.)

Перших два дні на новій планеті залога перевела в судні. На землю покищо більше не виходили, тільки кермували експедиціями трьох роботів, що досліджували найближче оточення судна.

Роботи порушувалися на гусеницях; їхні сервомеханізми були виспеціалізовані до певних цілей так як і їхні вбудовані аналізатори. Один із роботів досліджував рослини, дерева та все, що росло; другий досліджував землю, каміння, мінерали та воду, а третій із вбудованою камерою телебачення запускався чимраз далі в околицю.

Три «дорослі» члени залоги були добре вишколеними фахівцями. Берт Сміт та Роберт Кнопке контролювали обох аналізовиконних роботів. Читали стрічки з вислідами проведених дослідів та приготівляли інструкції для нових.

Тед Йогансен удивлявся в екран телебачення. Богдан дижував біля радіа та тримав контакт з «Дельтою». «Дельта» кружляла понад планетою у 120 мінутівій орбіті так, що для Богдана година радіопередачі чергувалася з годиною перерви, коли «Дельта» була по другому боці планети. Під час тої «вільної» години Богдан пораджував стрічки та готував наступну передачу, тож упродовж дня вільного часу в нього не було.

Надвечір другого дня з «Дельти» передано коротке повідомлення:

— Гасло ч. 2 закінчене, завтра починайте ч. 3.

Богдан знав, що це значить. Досліди роботів не відкрили нічого небезпечного. Третя стадія виправи — це будуть уже особисті досліди членів залоги та стежі — прогулянки в околиці судна.

Богдан у тих стежках не брав участі. Він далі дижував біля радіа та тільки під час тої години, коли контакту з «Дельтою» не було — обережно вилазив із судна. Спершу йому було тяжко звикнути до нових умовин. Гравітаційна сила планети була 5 разів дужча аніж та, що до неї Богдан звик на кораблі. Йому було тяжко ходити та тяжко було рухатися. Кожний крок вимагав від нього великої напруги, так що він не дуже далеко відходив від судна.

Сонце швидко зачервонило Богданове обличчя та руки. Берт Сміт виплів для нього капелюха з якихось широких листків і Богдан його постійно носив.

Але без уваги на перевтомлення та напругу Богдан почував себе дуже добре. Допомогала йому теж висока концентрація кисня в атмос-

фері. Перші аналізи вказували на те, що кисень творив понад 40% атмосфери.

По двох днях Богдан відчув, що звикає до нових умовин. Стало йому щораз легше ходити, сонце його менше разило, — тож під кінець третього дня йому здавалось, наче б він тут був уже із місяць.

П'ятого дня залога вирішила розбити табір біля судна на землі. Уже змудилось їм проводити ночі у вузьких крісло-лежанках, хоч які вони були вигідні.

Богданові не хотілось вірити — скільки у, здавалось б, малому судні було різних скриток. Скільки вже досі появилася на світ всякої всячини та все ж таки було ще декілька закритих комірків, із яких тепер витягнули шатро та всяке мешкальне добро. Шатро розставили недалеко від судна. У шатрі розклали лежанки. Біля входу до шатра був стояк зі зброєю.

Кожний член залоги завжди носив із собою невеличкий апарат у формі револьвера, який вистрілював струмок газу, що паралізував нервову систему кожної істоти, якої метаболізм базувався на переміні кисня.

Крім того в шатрі були дві більші рушніці, що діяли на базі атомного дізінтегратора. Їх можна було вживати тільки в критичних випадках, на наказ пілота.

Шатро було розставлено швидко, ще на довго перед заходом сонця. Тед, Берт та Богдан сіли на траві перед входом та ждали на свого четвертого товариша. Вечерю хотіли їсти разом.

Роберт пішов у недалекий ліс та мав вернутися на годину перед заходом сонця.

Призначений час минув, та його ще не було. Богдан уже починав непокоїтись, але обидва товариші його заспокоїли. Вони розказували йому свої прогулянки в ліс, де вони досі не відкрили нічого, що могло б їм загрожувати. В лісі стрічали вони тільки невеликих тварин та птахів. Великого звіра ані нічого схожого на людину вони не стрічали.

За якоїсь півгодини на березі лісу з'явилась постать Роберта Кнопке, який поволі ішов та щось за собою тягнув.

Як він підійшов ближче, Богдан побачив, що він не тільки щось тягне, але теж щось на плечах несе. Коли він підійшов зовсім близько, Богдан побачив, що у нього на плечах якась тваринка та що тягне він по землі оберемок ріща (хмизу).

Роберт підійшов до самого шатра та скинув свій вантаж із плечей на землю.

— Ану, панове, витягайте свої хемікалії та скажіть, чи будемо ми сьогодні мати свіжу печеню!

Йому не треба було двічі повторяти. Думка про свіжу печеню, після двадцяти років синтетичної білковини, прикрою не була. Аналіза була проведена швидко і ніяких трійливих елементів не знайдено.

Роберт забрався білувати здобичу, а Тед та Берт зачали розкладати вогонь з ріща, що його Берт із собою притягнув.

Як ріща загоріло — Богдан аж підскочив. Такої дивовижі він ще не бачив. Тед вибухнув сміхом:

— Що ж, Богдане, ядрові реактори це не єдина форма енергії у світі!

Богданові зробилося соромно, що він забув про те як йому батько розповідав про свою молодість, про прогулянки в гори, про печення бараньох у вогні. Спокійніший уже Богдан присів та вдивлявся в язички вогню, що перескакували з галузки на галузку.

Печеню пекли на патику. Тривало воно довго і Богдан вже добре зголоднів. Вкінці як йому вже здавалося, що довше не витримає, зняли печеню з вогню, відкраяли шмат м'яса та подали Богданові.

М'ясо було гаряче, але пахнуло добре. Богдан обережно вкусив. Смакувало дивно, але добре. Він і не схаменувся як з'їв цілий шматок і вже сам собі відкраяв другий.

Після вечері Богданові як наймолодшому призначили першу стійку. Вогонь догоряв і Бог-

дан обережно, з острахом підкидав сухі галузки. Кожний раз, як нова галузка займалася, в ньому щось здригалось.

З лісу доходили різні звуки, для Богдана чужі та таємничі.

Над обрієм підвелися два місяці. Один, червонястий, був ближче до обрію та був майже удвічі більший за другого, що світив білосинявим світлом ясно на шатро та ліс.

Богданові час стійки минув швидко. Як довелося будити Берта, Богданові шкода було йти в шатро.

Наступного дня Богдана збудили звуки з радіоприймача. Ще трохи сонний зірвався та швидко поліз до судна. Голос капітана Монтекатіні його зовсім розбудив. Капітан хотів говорити з пільотом.

Розмова була недовга і Тед зліз із драбинки з великим усміхом на лиці.

— Ходіть, хлопці! Ідемо на прогулянку! Капітан наказав низьким полетом облітати планету та шукати слідів гомінідного життя.

Усім стало ясно. Якщо капітан не шкодує величезної витрати пального на низький полет, то до остаточного рішення вже не може бути далеко.

Сніданок з'їли вже звичайний, з коробок, на швидку, і не більше як за півгодини пілотне судно знялося на висоту п'ять тисяч стіп та почало кружляти над планетою.

Летіли спіральним летом від одного бігуна до другого, пильно слідкуючи на всі сторони за якиминьбудь знаками тубильців.

Пролітали над полями льоду, лісами, горами, морями, але ніяких садиб не стрічали. Планета була незамешкана.

Надвечір причалили на своє старе місце.

Рішення капітана почули незабаром після причалу.

— Безіменну планету проголошуємо «Терра IV». Дельта причалює післязавтра о годині 0900.

Богдан за минулих п'ять днів навіть не допускав такої думки, що він мусів би назад вертатися на корабель та може знову роками чекати на іншу пригожу планету. Для нього за отой короткий час планета стала рідною та близькою. Та всежтаки, як рішення стало офіційним, його радості не було кінця.

Перед Богданом стояв день, який він мав цілковито та виключно для себе. Радіоприймач мовчав, ніяких обов'язків не було, сонце світило, та Богданові захотілося піти в ліс. Адже всі три його товариші ходили до ліса та нічого небезпечного не стрінули.

Богдан засунув у кишеню свій невротоксичний револьвер, зголосив свій відхід Тедові та поволі пішов на захід у напрямі лісу.

Трава була м'яка, квіти запашні, і Богданові було радісно на серці як ніколи. До початку лісу дійшов він за менш ніж 45 хвилин.

Ліс починався зразу ж високими деревами. Богдан не мав власних споминів, щоб порівняти ліс на «Терра IV» з лісом на Землі. Старався пригадати те, що бачив у бібліотеці, але воно не виходило. Якжеж тут порівнювати картину на екрані з височезним розлогим деревом.

Дерева мали високі стовбурі, а на вершку широкі корони великих зелених листків.

Земля в лісі була місцями бронзова, а місцями зелена. Тільки та зелень була інакша ніж зелень трави. Вона була м'яка та наче пухната. Між деревами проблискувала синява неба.

Далі в лісі Богдан стрінув низькі кущі з глибокими, закарлюченими гіллячками та жовтим дрібненьким листям.

— Це те, що ми вчора палили — подумав Богдан.

На кущах росли великі стрепіхаті квіти — червоні, сині, помаранчеві. Богдан, що звик до сіро-металевого оточення на кораблі, не міг очей відірвати від тих дивних квіток. Він біг від одного куща до другого, але не мав відваги квіток зірвати.

Нагло тишу ліса перервали гуки, що доходили до нього з лівої сторони. Це не були людські голоси. Був це крик та рев, що від нього мороз ішов поза шкурою.

Цікавість потягнула Богдана в напрямі голосів. Він не знав, що таке страх. Він же ж виріс на кораблі, де йому нічого було боятися.

По кількох хвилинах швидкого маршу Богдан вийшов на край великої поляни. Перед ним розкрився образ, від якого йому кров замерла в жилах.

На поляні билосся троє звірів. Один великий, з густим хутром, на шістьох лапах відгризався від двох менших звірів. Їхнє тіло покрите було лусками та бігали вони на чотирьох лапах.

З великого звіря спливала кров. Він відгризався великими щелепами, але не зміг ухопити жадного з напасників. Вони бігали навкруги нього та рвали йому шкуру гострими зубами.

Богдан стояв наче закам'янілий. Великий звір рухався чимраз повільніше. Видно слабнув з впливу крові. Наостанці впав на землю, і обидва напасники кинулись на нього, вириваючи шматки м'яса. Богдан відвернувся і перший раз у своєму житті переляканий кинувся бігти.

Біг він аж з втоми мусів зупинитися. Він ще не звик зовсім до такого зусилля, і ноги йому вже відмовляли послуху.

Зупинився під деревом та важко дихав.

По кількох хвилинах був уже готовий далі бігти, аж раптом почув легкий дотик чогось м'якого на своїй нозі. З острахом відскочив на бік та, заки ще мав час пуститися втікати, побачив на землі маленьку тваринку на шести ногах.

Воно було зовсім таке як той великий звір, що його вбили на поляні, тільки маленьке. Хутерко його було бронзове і воно тихенько нявчало.

Богданові зробилося жалко, тільки він не знав, що йому робити.

Звірятко присунулось до Богданової ноги та сіло на задні лапи. Богдан побачив його очі — чорні наче вуглики.

Відрухово Богдан нахилився та почав його гладити по хребті. Звірятко перестало нявчати та почало вдоволено бурмотіти. Не знаючи, що робити, Богдан почав іти, а звірятко побігло за ним, смішно перекочуючись на своїх шести ногах.

Дорога «додому», як це Богдан вже думав, тривала довго.

Він прямо заблуdiv. Він не дуже про те і думав, вирушаючи в ліс, що вертатися треба буде інакшою дорогою, як вирушив. А тут він не пам'ятав, у котрий саме бік він кинувся втікати з поляни, де відбувалася битва звірів, і тепер блукав лісом, якого краю не було видно.

Його новий приятель біг цілий час за ним. Богданові навіть і страшно не було, як те маленьке звірятко було весь час із ним.

Тільки йому смішно було весь час думати про нього як про «мале звірятко». Він вирішив назвати його якимось ім'ям.

Але яким?

Богданові перед очима станув його батько, як йому розповідав увечері, перед сном, як він малим хлопцем мав пса, що звався «Сірко».

— Сірко! — Ти називаєшся Сірко! — сказав він поважно до свого супутника.

Сірко дивився, наче б розумів.

Після довгої мандрівки Богдан вийшов на місце, де не було дерев, зупинився та почав думати.

— Як я вийшов, сонце мені світило в плечі. Минув майже цілий день, тож воно знову повинно мені світити в плечі, щоб вернутися додому. Розглянувся, станув так, щоб сонце було ззаду та повернув поміж дерева.

Ішов він майже годину — але вкінці дерева стали рідшати та по довгому марші Богдан побачив поміж деревами поляну та свій корабель. Він пустився бігти і задиханий добіг до шатра.

Сірко смішно котився за ним на своїх шістьох ногах. Як Богдан укінці зупинився, Сірко сів на задніх лапах, висолопив язик та голосно дихав.

Богданову розповідь про його пригоди товариші прийняли спокійно. «Ми мусимо бути приготувані на неодну несподіванку» сказав Тед і це було все.

Вечеря була вже майже готова. Цим разом це були печені птахи, що їх упольовав Берт. — А що Сірко буде їсти? — запитав Богдан. От і заковика. Що така звірина їсть?

Поклали на землю шматок м'яса, кілька зелених листків та кілька овочів, що їх Тед знайшов у лісі. Деякі були жовті, деякі помаранчеві та один червоний, що його Тед назвав яблуком.

Сірко понюхав усе, узяв у передні лапи «яблуко», сів на задні лапи та почав його гризти.

Богданові знову призначено першу стійку. Сидів він при догоряючому вогні та мріяв глядячи Сірка, який задоволено бурчав.

Це, либонь, уперше у своєму житті Богдан мріяв.

Завтра причалює «Дельта». Там будуть його батьки — і буде теж Зірка. Як це дивно, що він досі про неї не думав. Але тепер бачив її ясне обличчя, її довгі коси та її сині, ясно-сині очі.

Вогник догоряв, біля нього містошився Сірко, а завтра тут буде Зірка. Він їй все покаже — траву, ріку, ліс — і скаже їй не боятися Сірка, бо він добрий.

Богдана огортав сон так, що він мусів устати та ходити круг шатра, щоб не заснути. Сірко увесь час бігав за ним та наче б здивовано дивився.

Години стійки наче б не хотіли скінчитися, але ось таки надійшов час будити Берта.

Щойно як Богдан ліг на свою лежанку, відчув він, який він смертельно втомлений. Мав ще тільки силу сягнути рукою по Сірка, покласти його біля себе — та вже спав здоровим, молодечим сном.

ВАЖЛИВА ЗАВВАГА!

У числі «Юнака» за грудень 1966 р. на 18-ій сторінці в закінченні оповідання «Терра IV», продовженого із 11-ої сторінки, зайшла прикра помилка через переставлення частини тексту, що оцим справляємо.

У першій шпальті два перші відступи від слів «В голосі пілота...» аж до слів «...та перестав дихати.» мали бути поміщені вниз першої шпальти на цій же сторінці після речення: «— Виглядає, що атмосфера цієї планети безпечна для нас.»

Через це переставлення тексту зміст оповідання в тому місці не має свого логічного сенсу. Автора оповідання і наших читачів перепрошуємо за цього «друкарського чортика».

Редакція

Чи знаєте, що...

Курення цигарок спричинює більше смертних випадків, ніж автомобілеві катастрофи або які б то не були знані досі бактерії і віруси, животини, що спричинюють недуги.

Так сказав спеціаліст у дослідках над недугою пістряка (рака) легенів, д-р Фридерік Г. Бок, член дослідно-природничого відділу при Рузвел Парк Меморіал Інституті в Боффало. Він ствердив, на основі статистики, що в 1962 році померло приблизно 2 до 3 тисячі канадських громадян на пістряка легенів, дуже поширену недугу, яка постає наслідком курення цигарок. Це число в сполучі із серцевими та іншими недугами, які також розвиваються в наслідок курення тютюну, роблять цигарки далеко грізнішим убивником, ніж нещасливі автомобільні випадки на дорогах і всі заразливі недуги. На шістнадцять пацієнтів хворих на пістряка легенів тільки одного можна врятувати від смерті. Хемічні дослідження ствердили, що в цигарковому димі є цілий ряд речовин, які викликають пістряка легенів так у людей, як і у тварин.

ПОГЛЯНЬТЕ НА ВАШУ АДРЕСУ

на четвертій сторінці обкладинки цього числа, або на коверту, у якій висилємо «Юнака»!

● Біля Вашого імені на адресі є надруковане число, що означає місяць і рік, до якого Ви маєте заплачену передплату за «Юнака». Це число надруковане при нагоді писання наліпок з адресами на підставі стану записів у картотеках наших передплатників на 25 січня 1967 р.

● Усі вплати, що надійшли до нашої адміністрації після 25 січня 1967 р., не є узгляднені.

● На підставі цих даних всі наші передплатники мають змогу зорієнтуватися, доки заплачена їх передплата, і, якщо цього ще досі не зробили, повинні негайно вислати передплату на 1967 рік, а післяплатники теж свою залежність за попередній час.

● Будьте ПЕРЕДплатником, а не ПІСЛЯплатником «Юнака»! Тому ШЕ НИНІ вишліть 5.00 дол. — передплату на 1967 рік, як теж свою пожертву на пресфонд «Юнака»!

Траємниці цікавого світла

КОСМОЛОГІЯ

ЛО-СМ

ЩО ТАКЕ КОСМОЛОГІЯ?

Космологія, це може найцікавіша із усіх наук. Це — наука про всесвіт. Вона не займається поодинокими зорями, чи навіть галактиками — для цього є науки: астрономія, астрофізика, астрохімія тощо. Зате космологія займається цілим всесвітом — як він збудований, як змінюється, як він почався і який буде йому кінець. Вона сягає мільйони років у минуле і в майбутнє, старається проникнути в простори такі далекі, що світлові треба мільйони років, щоб звідтіля до нас дійти... Ця наука старається розгадати найскритіші загадки, найтемніші таємниці...

ЩО МИ ЗНАЄМО ПРО ВСЕСВІТ?

Про всесвіт ми знаємо дуже багато і дуже мало. Багато знаємо про наше близьке оточення у часі і просторі. Модерна астрономія описала докладно нашу соняшну систему, з її планетами і сателітами. Поза соняшною системою є мільйони інших таких «сонць» (зірок), з яких багато мають подібні планети і сателіти; на багатьох з них напевно розвинулось життя, подібно, як і на землі. Ці всі сонця-зірки зібрані в галактичну

Наша галактика — «Молочна дорога», або «Чумацький шлях» — складається із безлічі зірок-сонць, подібних до нашого сонця.

систему («Молочна дорога»), в якій ми находимось не в середині, а на краю. Наша галактика має спіральну форму, подібно до багатьох інших галактичних систем, тисячі, а то й мільйони яких

можна бачити добрим телескопом. Всі ці галактики, включно із нашою власною, збудовані не лиш із безчисленних зірок, але і з дуже розрідженого газу і «космічного» пилу, з чого часом творяться небулі-мряковиння, які часто можна оглядати в нашій галактиці.

Галактичні системи світять — і це світло ми бачимо зі землі. Тому, що більшість галактик дуже далеко від нас, їхнє світло потребує багато років, щоб прибути до нас. Часом, коли оглядаєте далеку галактику, ви дивитесь мільйони, а то й мільйони років у минуле; бо ж ви бачите цю галактику не такою, як вона тепер, а такою, як була вона тоді, коли це світло покинуло її — давно, давно...

Крім звичайного світла галактики видають різні інші промені: радіо-хвилі, ультрафіолетні і інфрачервоні промені, Рентгенові і гамма про-

Спіральна галактика «Андромеда», одна із найближчих до нас. Вона подібна до нашої галактики, яка також спіральна.

мені, як теж електрони, нейтрони і інші атомні частинки. Модерна астрономія щораз то більше полягає на радіо-астрономії і інших обсерваціях. При допомозі радіохвиль відкрито недавно фантастичні нові тіла в далекому всесвіті — так звані «квасери», які багато менші від галактик, однак світять так яскраво, що можна бачити їх на мільйони світляних років. У майбутньому астрономи хочуть урядити спеціальні обсерваторії на місяці або на сателітах, які могли б оглядати всесвіт при допомозі інших променів і хвиль. Напевно тоді знайдемо багато нового і цікавого.

І ще багато іншого знаємо ми про зорі і галактики. Модерна астрофізика розгадала, що діється всередині зірок, де фантастичні атомні реакції перетворюють матерію в енергію, подібно, як у водневій бомбі. Розгадано, як формуються зірки і їхні планети із космічного газу і пилу. Розгадано теж, як зірки «дозрівають», «старіються» і «гинуть»...

Не всі зібрання зірок схожі на спіральні галактики. Є галактики круглі і еліптичні. Ось тут глобулярний збір зірок, який можна бачити в сузір'ї Геркулеса.

Але це все — про зірки і галактики. Що ж знаємо ми про цілий всесвіт? — показується, що дуже мало...

ПАРАДОКС ОЛЬБЕРСА

Більше як сто років тому астроном Г. В. М. Ольберс завдав таке питання: Якщо всесвіт безконечний, то в якому напрямку я б не дивився, скоріше чи пізніше мій зір зупиняється на якійсь зорі (чи галактиці, як ми це знаємо тепер). То ж небо не повинно мати чорних місць поміж зірками, а повинно бути суцільно покрите зірками. Чому так не є? Чому є темно вночі? Обчислення показують, що якщо всесвіт безконечний і якщо в ньому зірки так само густо розміщені, як біля нас, то небо повинно бути таке ясне, що земля повинна «усмажитись» в цьому промінні.

На щастя так не є... Але чому? Чи всесвіт не є безконечний? Чи далеко-далеко від нас нема зірок, ні галактик? Чи є на те якась інша причина?

Щойно в останніх часах змогли вчені розгадати цю загадку. Бож показалося, що всесвіт справді безмежний, а галактики розміщені в ньому рівномірно. Та відкрито новий, спершу зовсім незрозумілий ефект, а саме, що чим далі від нас галактика, тим скоріше вона від нас втікає...

ВСЕСВІТ, ЩО РОСТЕ

Відкрито цей ефект при допомозі апарату-спектроскопа. При допомозі цього інструмента можна розщепити світло зірки на кольори. Можна зробити це при допомозі звичайної скляної призми. Дістанемо веселку-райдугу. Якщо це біле світло, то ця веселка одностайна. Одначе

світло зірок дає нам численні ясні і темні лінії, які залежать від елементів, що знаходяться у тій зірці. Ті лінії завжди однакові — наприклад водень дає серію ліній, які відразу можна пізнати в спектр-веселці.

Одначе, якщо зірка віддаляється від нас, ті лінії змінюються — вони стають червоніше, себто посуваються від синього до червоного. Якщо ж зірка до нас приближується, то лінії посуваються в протилежний бік — стають синіші. Це так званий «ефект Доплера», який ми всі напевно завважили. Наприклад: коли стоїте на станції, а приїздить потяг, то його свист звучить високо, коли ж він вас минає, то тон свистка стає нижчий. Це тому, що в одному випадку звукові хвилі йдуть із рухом і стають коротші, а в другому вони йдуть проти руху і стають довші.

І ось, коли астрономи спрямували свої спектроскопи на далекі галактики, вони відкрили дивовижне явище: показалося, що чим далі від нас віддалена галактика, тим більше посунені до червоного спектральні лінії — себто тим швидше від нас ця галактика віддаляється!

Як же це так? Чи нас так ніхто не любить, що всі від нас втікають? Не конечно.

Ця округла галактика заслонена частинно від нас смугою космічного пилу. Що діється у цій незвичайній галактиці? Деякі астрономи думають, що це зудар двох галактик.

Уявімо собі бальон із цяпочками — ось такий, як можна купити в парку. Почнімо його надувати. Він стає шораз то більший і більший, а цяпочки на його поверхні шораз то далі відходять від себе. Якщо б ми сиділи на одній з цих цяпочок, то нам здавалося би, що всі інші цяпочки від нас відходять. Ба, що більше! Нам здавалося би, що чим далі якась цяпочка, тим скоріше вона від нас втікає.

Подібно і наш всесвіт. Ми сидимо на одній із тих цяток — у нашій галактиці. Всі інші галактики від нас втікають — бо цілий всесвіт росте, збільшується, як цей бальон.

Якщо обчислити швидкість тих галактик, то виявляється, що приблизно 10 більйонів років тому всі вони мусіли бути в одному місці... як усі цяпочки ненадутого бальона.

Що сталося 10 більйонів років тому?

(Закінчення в наступному числі)

ЛЕЩАТАРСТВО

Лещатарство вже давно постало як спосіб комунікації у північних країнах Європи.

У двадцятому сторіччі, коли комунікаційні функції поволі механізуються (будовою авт, літаків і т. п.) в усіх порах року, лещатарство, спеціально в Америці, це майже цілковито спортове явище.

Із кожним наступним роком лещатарство стає щораз то більше популярним заняттям. Думаю, що це явище є вислідом кількох обставин. 1) Віддаль гір сьогодні, завдяки комунікації, не є перешкодою. 2) Міста починають трапити свою приманливість. Мешканці міст, на «вікенди», бажать фізичної розваги на свіжому повітрі. 3) Молодь сьогодні раніше стає «на свої ноги», заробляє собі свої власні гроші і видає ці гроші на розваги для себе. 4) При лещатаруванні родиться дивне почуття дружності між лещатарами. Лещатарі часто і радо спинаються по схилах гір і починають говорити з чужими співспортсменами. У містах, не так як на лещатах, люди ходять вулицями і не звертають уваги одне на одного. У містах кожний живе в своєму малому, тісному світі і свого дому та своєї роботи.

Досконалою формою їзди на лещатах, яку всі лещатарі стараються досягнути — це їзда «паралельно». Це значить, що треба не тільки тримати дощинки рівнобіжно, але і тісно одна при одній. Ця позиція дощенок має бути затримана під час усяких положень тілесних маневрів-викрутасів.

Перша стадія науки їзди на лещатах, — це опанування «плужка» (дошки близько між со-

бою при шпїцах, а віддалені одна від одної біля трьох стїп при кінцях).

Між початковою стадією «плужкування» і кінцевою, «паралельною» їздою міститься стадія «штемуння». У цій фазі включено трохи «плужкування» (тільки перед самими закрутами) і трохи «паралельної» їзди (між закрутами).

Припускаю, що більшість читачів обзнайомлені з родами лещатарських змагань, тому тут їх лише згадаю: 1) «сляльом» — це з'їзд трасою, визначеною брамками — точкування при змаганнях, на час; 2) з'їзд «давнгил» — це з'їзд на швидкість, але менше визначеною трасою — є тільки один або два контрольні пункти, попри які змагуни мусять проїхати — точкування, на час; 3) скок — це на спеціальних лещатах — точкування, на форму під час лету та далечинь скоку; 4) «крос кантрі» — це біг на спеціальних лещатах через різноманітний терен (гори і доли) — точкування на час.

Сьогодні по лещатарських крамницях появляється новий лещатарський виряд майже щороку, тому і тяжко в кількох словах подати всі інформації про різні гатунки виряду.

Зимова турістичка в Карпатах

При купівлі виряду потрібно звернути увагу на кілька речей: кійки (довжина) — по плече; лещата (довжина) — коли станете і піднесете руку вгору, то шпїц дошки повинен досягати середини долоні; в'язання — конечно «сейфті байндінгз», щоб пускали лещато при тяжкім упадку або де є небезпека зламати ногу. При цьому також конечно мати пасочки, які у випадку пускання в'язань не дали б лещатам полетіти в дебру або «дико бігти». Така «дико біжуча» дощинка є небезпечна, бо може не тільки когось іншого поранити, але і вбити.

Для особистої безпеки треба пам'ятати, що навіть «сейфті байндінгз» не будуть сповняти своєї функції, якщо вони правильно не є наставлені. Якщо Ви не визнаєтеся у Ваших в'язаннях, завжди попросіть когось при лещатарській патролі або в крамниці даного з'їзду наставити Вам ваші в'язання.

Лещатарський спорт у Карпатах

Найбільша перешкода для лещатарства — це кошти. Якщо у Вас нема власного виряду, треба числити, що визичення повного виряду (кійки, черевики та лещата) винесе \$15.00 (на «вікенд»).

Минулої зими кошти витягових білетів становили біля \$7.00 денно. На кошти приміщення та прохарчування треба врахувати близько \$10.00 денно.

Найкращий час їздити на лещатах — це під час тижня (очевидно, мусить бути сніг), коли нема довгих черг у витягових лініях. Економічно, такі «скі вік» є дуже приманливі. Наприклад, більшість мотелів коло гори «Вайтфейс» у штаті Нью-Йорк подають у своїх реклямах, що такий тиждень (від неділі увечорі до п'ятниці рано) виносить близько \$60.00. У цій ціні вчислені дві страви денно (снідання та вечеря) і п'ять витягових білетів на п'ять днів лещатарування.

Якщо Ви вирішили поїхати на другий рік на лещата, починайте будувати Ваш чисто українсько-лещатарський запас слів:

Гіта — льожа: головний будинок на з'їздах.

Пекельники — ті, що дуже швидко їздять, звичайно без контролі над дошками.

Шусувати — їхати швидко з гори на долину без скрутів.

Ст. пл. Богдан Макаревич, Чок

ХТО ЗМІНЯЄ АДРЕСУ

хай зараз повідомить про це адміністрацію "Юнака", подаючи свою давню й нову адресу.

З НОВИХ ВИДАНЬ

НОВІ ПОЕЗІЇ Ч. 7

З датою 1965 року минулої осені появилась наступна збірка молодих поетів Нью-йоркської групи: Емми Андієвської, Богдана Рубчака, Віри Вовк, Богдана Бойчука, Юрія Тарнавського та Патриції Килини.

У цій збірці поезій уперше появились поруч повище названих поетів, також вірші Юрія Коломийця та знаного пластуна Олега Коверка (ЛЧ). Ось один з його віршів:

Олег Коверко

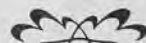
НОСТАЛГІЯ СОСНИ

Спливають зелені
відтіні сосон
по темних
стовбурах кори,
мов тиха задума
по круглозорому
блакиті.

Струмені вітру
хвилюють віддихи
корон і граються
вітами,
неначе сонні струни
сонця в білім
павутинні.

Кінчики паростків
напинають тятину
вічнозеленої весни
і розгалужуються
вогким запахом
розлогих дум
живиці.

Нап'яті пальці
звислих рук
ловлять тишу лісу
і подають її
до уст поживою
ніким
неторканой
суті.

Згідно з постановою Головної Пластової Бурави кожний член УПЮ, що зголошується до пластових проб, має вказати: власним примірником юнацького посібника

Життя в Пласті

автором якого є основник Українського Пласту
ПРОФ. Д-Р О. ТИСОВСЬКИЙ

544 сторінок

Ціна: 6.50 дол.

У США на вакації люди виїждять на Флориду або на Карібійські Острови. У Західній Європі — на Рів'єру. У Східній же Європі на вакації виїждять — на Крим. З усіх частин України ця область найвідоміша і найпопулярніша поміж туристами цілого світу. І не дивно — наділена вона всіма дарами ласкавої природи...

1. Найважливіше в Криму — море. На теплі пляжі південнокримського берега приїждять звідусіль. Білосині хвилі Чорного моря приманюють людей із далеких-далеких закутків землі...

2. Побережжя Криму на півдні — скелясте. Фантастичні форми диких кримських скель призаблюють очі. Скільки віршів написано про ці скелі! Їх віддавна любили письменники всіх країн, у тому і Леся Українка, Михайло Коцюбинський та інші українські письменники.

3. Найважливіше в Криму — краса. Куди не поглянеш — чудові красиви, на які дивишся, дивишся і не можеш надивитись... Є стара казка, що Господь Бог уживав Крим за скарбницю своїх перел, якими пізніше наділював інші країни світа...

4. Чорне море... Кружляють чайки, далеко видно рибальські човни. Скільки славних кораблів бачило воно за віки! Грецькі трієми, горді київські кораблі, варязькі, візантійські, генуезькі, турецькі... Бистрі козацькі чайки...

5. І сьогодні Крим — це українські ворота до моря.

Зміст

ЮНАК
журнал
пластового
юнацтва

ЧЕТВЕРТИЙ РІЧНИК
1966

ЮНАК

журнал
пластового
юнацтва

ЗМІСТ ЧЕТВЕРТОГО РІЧНИКА (числа 1 - 12 за 1966 рік)

Заввага: перше число означає число журналу, а число в скобках — сторінку.

I. УКРАЇНОЗНАВСТВО

- Абрам'юк Л.: Дніпрові пороги 9 (11)
Абрам'юк Л.: Козацькі клейноди 9 (9)
Абрам'юк Л.: Одаг за козацьких часів 9 (15)
Верес М.: Українські кубанські козаки-танцюристи 5 (14)
Замки в Україні 12 (30)
Іванишин М.: Під святлий вечір 12 (4)
Качмарська Г.: Козацька зброя 9 (6)
Клюфас К.: Роман Шухевич 6 (5)
Козацькі прапори 9 (5)
Куток твоєї мови 6 (7)
Л-Ка: Пластуні в літературі 2 (2)
Левін К.: У сторіччя митрополита А. Шептицького 11 (7)
Лисенко В.: 3 легенд про Великого Кобзаря 3 (3)
Мартинюк Н.: "Мойсей" Івана Франка 7-8 (4)
О. Ф.: Іван Франко серед Усусів 5 (7)
Петрів Т.: Отаман 4 (9)
Пізнай свій край 12 (14)
Саварин П.: Дивись, на тебе ждуть верхи 5 (4)
Український спорт у Галичині 6 (8)
Український спорт у Німеччині 6 (9)
Чи знаєш, де це? 11 (25)
Шевчук М.: Свою Україну любить 2 (12)
Шуст О.: Маруся Чурай і її пісні 9 (13)
Ювілейний франківський рік 5 (1), 7-8 (4)
Як козаки орієнтувались у степу? 9 (8)
Ясків Л.: Водохрищі 1 (2)

II. ВИЗНАЧНІ СУЧАСНІ УКРАЇНЦІ ТА ЇХНІ УСПІХИ

- Андієвська Емма 3 (7)
Бек Маруся 5 (3)
Біланюк Петро 11 (3)
Богачевський Ігор 9 (4)
Геруляк Слава 11 (2)

- Добрянський Лев 3 (6)
Кейван Іван 4 (2)
Коверко Олег 2 (5)
Кравців Богдан 2 (2)
Кульчицька Олена 9 (2)
Лавріненко Юрій 10 (2)
Мазепа Галина 5 (3)
Мак Ольга 1 (3)
Маланюк Євген 6 (2)
Мороз Михайло 1 (3)
Новаківська Галина 12 (2)
Осадчук Богдан 12 (3)
Раковська (Масюк) Леся 2 (6)
Савчак Володимир 10 (3)
Смакула Олександр 12 (3)
Храплива Леся 2 (4)
Шевельов (Шерех) Юрій 7-8 (2)
Шлемкевич Микола 5 (8)
Шутка Антін 4 (6)
Янів Володимир 2 (3)

III. ОПОВІДАННЯ

- а-ч: Телефонітіс 5 (9)
Гердник О.: Потоплені роки 7-8 (8)
Душенко Л.: Тільки десять доларів 6 (24)
Керницький І.: Це було в ту ніч 7-8 (11)
Коваль Ю.: Вірність 5 (23)
Л. С. О.: Мандрівка на місяць 11 (14)
Левін К.: Ясний промінь 11 (7)
Лисенко В.: Акин Тарази 3 (3)
Мак О.: Жаїра 1 (4)
О-Ка: Орхідеї 5 (10)
Петрів Т.: Отаман 4 (9)
Понеділок М.: Зустріч 12 (17)
Середа Б.: Гості здалека 11 (4)
Середа Б.: Іван Гончар 6 (16)
Середа Б.: Терра IV 12 (9)
Сібо Б.: Брелга 10 (4)
Сібо Б.: Лебідь 3 (14)
Якимчук Д.: Таж це був секрет 2 (9)

IV. ЛІТЕРАТУРА І ВІРШІ

- Андієвська Е.: Джалапіта 3 (7)
Баглай І.: Люблю Україну 4 (3)
Говорицька Л.: Весняний поклик 3 (2)
Демущий П.: Юрій-Змієборець 5 (2)
Завадович Р.: На майдані 6 (1)
Завадович Р.: Пісня лісової школи 12 (12)
Коверко О.: Чекання 2 (5)
Коротич В.: Україні 11 (12)
Костенко Л.: Перед портретом 5 (1)
Кравців Б.: Вірші 2 (2), 2 (3)
Маланюк Є.: Вірші 6 (2)
Масюк-Раковська Л.: Вірші 2 (6)
Павличко Д.: Рідна мова 3 (4)
Павлів О.: Вершники волі 12 (5)
Пластуні в літературі 2 (2)
Сосюра В.: Заповіт 11 (1)
Столярчук Г.: Як хліб 9 (1)
Струк Д.: Казка 2 (1)
Усміх 3 (7)

Храплива Л.: Вірші 2 (4), 2 (5)
Шевченко Т.: Заповіт 3 (2)
Шлемкевич М.: Людина 5 (8)
Янів В.: Вірші 2 (3)

V. ПІСНІ З НОТАМИ

Болить моя головонька 9 (14)
Друга чота, чота Крилатих 6 (22)
Заповіт 3 (2)
Із днів журби 7-8 (6)
Марійка перстень загубила 4 (16)
Марш Бурлаків 1 (8)
Нічко цікава, нічко лукава 4 (17)
Сидить голуб на березі 9 (14)
Сонце заходить 3 (5)
Спішу, лечу до Ксені 2 (18)
Ти пливеш у далі неозорі 5 (27)

VI. МОЛОДЕ ПЕРО І МОЛОДА ТВОРЧИСТЬ

Велигорська Хр.: Вітєтр, Весна 7-8 (16)
Велигорська Хр.: Чи у кривому дзеркалі? 9 (19)
Волошки (гурток): Наша мрія 5 (24)
Головата О. і Лада Д.: Курси українознавства 2 (8)
Горбач К.: На ярмарку книжки 2 (21)
Горбач К.: Рецензія 4 (13)
Гордієнко Х. і Станнів Л.: Людина 2 (7)
Гринишин Ю.: Спомин з табору 12 (8)
Гнап Г.: Спогади 3 (20)
Д. У.: На санках 1 (20)
Д. Уля: Весною 2 (7)
Дзюба У.: Перевернене шатро 2 (10)
Діденко А.: Дитячі вакації 10 (26)
Діденко А.: Зима в Каліфорнії 4 (12)
Дозорський В.: Записка із "З" 6 (7)
Дозорський В.: Слова про затрачену славу 5 (24)
Дудаш М.: День 3 (19)
Душенко Л.: Тільки десять долярів 6 (24)
Душенко Л.: Цей край 5 (23)
Іванишин М.: Під свят-вечір 12 (4)
Козбур А.: Один крок ближче до місяця 9 (20)
Коконовський О.: Україні 7-8 (16)
Конвалії (гурток): Історія одного яблука 2 (10)
Лада Д.: Вітер 6 (25)
Лада Д.: Вогник 11 (10)
Лада Д.: Культура 11 (9)
Лихач В.: Мій рідний край 3 (19)
Лучків М.: Пл. закон у приповідках 6 (25)
Мартинюк Н.: "Мойсей" І. Франка 7-8 (5)
Мостович А.: Працюймо над собою 9 (19)
Новаківська О.: Школа 2 (7)
Осінчук Ю.: Музика 3 (5)
Пролом (журналик): Моя помилка 4 (24)
Романець М.: З нагоди року І. Франка 7-8 (4)
Серни (гурток): Лещата 1 (15)
Струц Я.: Ліс 2 (8)
Тарнавська Л.: Іскри на стежках 11 (11)
Тим'як Р.: Гимн гуртка Лебеді 3 (20)
Чорна Х. і Герич Т.: Їдемо на культуру 11 (11)
Шевчук М.: Свою Україну любить 2 (12)
Якимчук Д.: Таж це був секрет 2 (9)
Яськів Л.: Водохрищі 1 (2)
Яцків Л.: Новий Сокіл 2 (8)

VII. З ПРИРОДИ, НАУКИ І ТЕХНІКИ

Великий риф і його риби 10 (8)
Від засягів космосу по глибини океанів 10 (7)
Всячина 1 (11), 10 (26)
Гірська природа 4 (4)
Гори 4 (8)
Захопливий світ звуку 2 (13)
Мандрівка на місяць 11 (14)
Один крок ближче до місяця 9 (20)
Ракети, електрони і ми 3 (18), 5 (19), 7-8 (13), 10 (7)
Скелясті Гори 3 (11)
Соняшна система 12 (20)
Тасмниці цікавого світу 1 (16), 2 (13), 10 (9), 12 (20)
Цікаве з природи 10 (27)
Цікаво знати, що? 5 (24)
Чи є життя на Марсі? 4 (14)
Чи знаєш, що? 3 (22)
Чи знаєш, що це? 1 (7), 4 (15)
Чому на місяць? 1 (16)

VIII. З ПРАКТИЧНОГО ПЛАСТУВАННЯ

Відмороження не є конечні 1 (27)
Дещо з необхідного 3 (13)
Дивись, на тебе ждуть верхи! 3 (10)
З Бурлаками в мандри 1 (9)
Куток літунського пластування 3 (16)
Руханкові вправи 6 (14)
Спорт у пластовій програмі 6 (4)
У мандри, у мандри 7-8 (2)
У радісну пору, у зустрічі день 3 (9)
Цікаве про Бурлак 1 (8)

IX. ГУМОР

Бурлацькі розваги 1 (8)
Веселі дотепи 2 (6), 2 (21), 2 (23), 4 (21)
Литвиненко В.: Гуморески 7-8 (24)
На веселій орбіті 1 (11)
Усміхніся! 2 (24), 3 (27), 4 (24), 6 (25), 6 (27), 10 (23)

X. СПОРТ

У здоровому тілі — здоровий дух 6 (6)
Дещо з історії лещатарства 1 (14)
Довбню чи лагідним способом? 1 (13)
Король гокею 5 (16)
Легкоатлетика 6 (11)
Наші славні спортсменів 1 (15), 5 (16)
Провір своє знання з лещатарства 1 (15)
Роман Шухевич — зразок спортсмена 6 (5)
Руханкові вправи 6 (14)
Сини Івана Франка — ентузіастів спорту 5 (16)
Спорт у пластовій програмі 6 (4)
Спорт як кар'єра 6 (3)
Спортова хроніка 3 (22), 4 (21), 4 (22), 7-8 (23), 10 (26)
Спортивні ігри для хлопців 6 (27)
Український спорт на еміграції 6 (9)
Український спорт у Галичині 6 (8)
Чергова перемога 4 (22)

XI. ХРОНІКА ТА МАНДРІВКИ

Вакації і табір "Білі акації" 1 (12)
Водна мандрівка 2 (20)

Де збережена пластова слава 9 (23)
 Добре діло торонтських юначок 10 (21)
 3 Тасманії на "Сокіл" 5 (21)
 Зимовий табір "Біла сніжка" 4 (20)
 Зустріч в Скелястих горах 3 (8), 3 (10), 3 (11), 3 (13), 4 (4),
 4 (8), 4 (21), 5 (4), 10 (16), 10 (18), 12 (16)
 Ісландія 12 (7)
 Короткі репортажі 1 (25), 1 (26), 2 (21), 3 (20), 3 (24), 3 (25),
 4 (19), 5 (22), 6 (25), 7-8 (19), 9 (25), 9 (26), 10 (20), 10 (22),
 10 (23), 11 (20), 11 (21), 11 (22), 11 (23), 12 (24), 12 (25)
 Лісова Школа 1 (22), 1 (23), 2 (17), 4 (27), 7-8 (21), 12 (12)
 Мандрівка-фотоспомин 7-8 (21)
 Мандрівний артист-малар у Австралії (10 (3)
 Мандрівний табір "Північні води" 1 (10)
 На крилах пісні 3 (23)
 Нам пишуть юнаки та юначки 2 (22)
 Новий театр у Нью-Йорку 3 (16), 7-8 (20)
 Перші табори на "Писаному Каміні" 11 (21)
 Посвячення пам'ятника Сірого Лева 10 (1), 11 (19)
 Посвячення пластової оселі "Верховина" 11 (20)
 Привіти 3 (25), 10 (14)
 Стежки Культури 11 (9), 11 (3), 12 (19)
 Табір у Гохлянді 2 (19)
 У пластовому таборі 1 (24)
 Успіхи молодих українок 5 (13)
 Юнацькі журналики і одіоднівки 4 (12), 5 (22), 6 (15),
 10 (24)
 Юнацькі табори в Саскатуні 1 (23)

ХІІ. ЗАГАЛЬНІ РУБРИКИ І РІЗНЕ

Гутірка Деді Юрка 1 (19), 2 (16), 3 (17), 4 (10), 5 (18), 6 (22),
 7-8 (15), 9 (17), 10 (13), 11 (18)
 Гутірка Старого Вовка 6 (3)
 Для вмілих рук 1 (21), 2 (25)
 3 гаври Старого Возка 1 (1), 2 (1), 3 (1), 4 (1), 5 (1), 6 (1),
 7-8 (1), 9 (1), 10 (1), 11 (1), 12 (1)
 3 нових видань 4 (12)
 Загадки 1 (28), 2 (23), 3 (26), 4 (26), 5 (27), 6 (28), 7-8 (25),
 9 (22), 10 (25), 11 (27), 12 (26)
 Змаги і конкурси 1 (18), 4 (25), 6 (20), 7-8 (20), 11 (23)
 Ігри 5 (26), 6 (27)
 Історичний календар 1 (2), 2 (1), 3 (1), 4 (2), 5 (2), 6 (1),
 7-8 (1), 9 (1), 10 (6), 11 (3), 12 (3)
 Куток старшого юнака 9 (21)
 Лабіринти 7-8 (26), 7-8 (27)
 Молоді таланти 2 (11), 2 (12), 5 (13), 6 (24), 6 (25), 10 (27)
 Наше листування 2 (27), 4 (24), 9 (27)
 Пластункам на вушко 1 (20), 2 (15), 4 (11), 5 (17), 6 (21),
 7-8 (14), 9 (18), 10 (12), 11 (17), 12 (23)
 Поради подружки Дади 1 (19), 2 (16), 3 (17), 4 (10), 5 (18),
 6 (23), 7-8 (15), 9 (17), 10 (13), 11 (18)
 Розгадки загадок 1 (28), 2 (24), 3 (26), 4 (26), 5 (27), 6 (28),
 7-8 (28), 9 (24), 10 (26), 11 (27), 12 (26)
 Українці в Голівуді 5 (15)
 Філятеліст 2 (6)
 Шерлок Голмс 1 (27), 2 (26), 3 (15), 4 (11), 6 (20), 7-8 (22)
 Що пише преса про "Юнака" 5 (20)
 Що читати? 3 (27), 4 (13), 5 (25), 7-8 (17), 7-8 (19), 10 (24),
 12 (4)

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСФОНД "ЮНАКА"

Юнаки табору "Велика Проба" в Монреалі, Канада 18,30
 2-ий курінь УПЮ-ок ім. кн. Ольги, Вінніпег, Канада 10,00
 пл. сен. Володимир і Ольга Дармохвали —
 замість святочних різдвяних побажань —
 Нью-Йорк, США 10,00
 Пластова Група зі збірки у Панства Тиховецьких
 з нагоди уродин, Ст. Кетеринс, Канада 9,00
 пл. сен. Богдан Ковалюк, Монреаль, Канада 5,00
 пл. сен. Юрій Ференцевич, Джерсі Ситі, США 5,00
 Христина Баранська, Йонкерс, США 5,00
 пл. розв. Тарас Ліськевич, Чикаго, США 5,00
 пл. сен. Володимир Бутенко, Джеймсвіл, США 5,00
 пл. уч. Марія і Катря Урбан, Едмонтон, Канада 5,00
 ст. пл. Зоряна Городиловська, Чикаго, США 5,00
 пл. юн. Ярка Коморовська, Філадельфія, США 5,00
 пл. юн. Юрій Чорний, Сарнія, Канада 3,00
 ст. пл. Юрій Копач, Торонто, Канада 3,00
 пл. сен. Михайло Гудзоватий, Йонкерс, США 2,75
 пл. юн. Аріядна Бурачинська, Бродв'ю, США 2,50
 ст. пл. Остап Гавалешка, Монреаль, Канада 2,00
 пл. сен. Надія Гафтикович, Гартфорд, США 2,00
 пл. сен. Петро Саварин, Едмонтон, Канада 2,00
 пл. сен. Осип Стецюра, Рівердейл, США 2,00
 пл. юн. Михайло Нечай, Монреаль, Канада 2,00
 пл. юн. Уляна Одежинська, Філадельфія, США 2,00
 пл. юн. Орест Кос, Торонто, Канада 2,00
 пл. юн. Люба і Соня Крумшин, Йонкерс, США 2,00
 пл. юн. Люба Марушка, Чикаго, США 2,00
 пл. юн. Зірка Радь, Торонто, Канада 2,00
 пл. юн. Володимир Козак, Гамільтон, Канада 2,00
 пл. юн. Лев Максимець, Торонто, Канада 1,00
 пл. юн. Зеня Дідошак, Рочестер, США 1,00
 ст. пл. Роксоляна Кручова, Монреаль, Канада 1,00
 пл. юн. Євген Волошин, Акрон, США 1,00
 пл. юн. Любомира Іваницька, Акрон, США 1,00
 пл. юн. Ігор Цегельський, Клівленд, США 1,00
 пл. юн. Наталка Стрілецька, Монреаль, Канада 1,00
 пл. юн. Ярослав Боберський, Рочестер, США 1,00
 пл. юн. Богдан Беднарський, Монреаль, Канада 1,00
 пл. юн. Орест Чумак, Вінніпег, Канада 1,00
 Разом у цьому списку: 130,55

ОДИНОКА ПЛАСТОВА КРАМНИЦЯ ПЛАЙ В КАНАДІ

продас

● книжки — шкільні підручники — мо-
 литовники — часописи — журнали — об-
 рази; ● різьбу — рами до образів — ке-
 раміку — вишивки — полотно і нитки до
 вишивання; ● дитячі іграшки — спортове
 приладдя — таборовий виряд; ● солодоші
 — содові води; ● пластові однострої, від-
 знаки і т. п.

● Кооператива «ПЛАЙ» приділяє щоріч-
 но зі свого зарібку більшу пожертву на
 пластові цілі.

PLAY - COOP. LTD.

768 Queen St. W., Toronto 3, Ontario

ВІЙ КРАЙ

У численних пристанях Криму щодень причалюють сотні кораблів із цілого світу, під усіма стягами... Може незабаром — замає знову на делких з них український прапор.

6. Найважливішою індустрією у Криму є, безперечно, туризм. У тіні масстатичних скель гір Яйли, як ізмарагди розкинулись палати-курорти, де сотні тисяч відвідувачів звідусіль можуть цілий рік насолоджуватись красою Криму. Ось тут найкраща із тих палат — славний курорт "Україна".

7. Будівлі Криму відзеркаляють архітектурні впливи всіх тих численних народів і культур, які в той чи в інший час були на Криму. А багато їх! — скити, сармати, Босфорське царство, старогрецькі кольонії, київські русичі, італійці з Генуї, татари, турки, запорожці... І ще багато інших. Ось цей гірський курорт ясно поєднав у собі культури багатьох країн...

8. Багато-багато історії заховано на Криму... Тут рай для археолога: усюди старовинні пам'ятки загинулих культур. Кугани-могили, башти, руїни старовинних міст, написи на скелях, середньовічні монастирі на шпильях гір, башти, замки, печерні міста, віадукти, цистерни, аквадукти, мости, святині, мечеті, церкви, палати, затоплені кораблі, старовинна зброя...

І за рік не розповісти всього про цю чарівну країну!

Чи пізнаєте всі з цих відзнак?
Розгадка на сторінці 20

«Юнак» — це, без сумніву, найкращий досі журнал пластового юнацтва за весь час існування Пласту. Ми могли б сміло сказати, що він теж і найкращий узагалі, якого має наша юна молодь. Журнал добре редагований, чепурний, цікавий і багато та розкішно ілюстрований. Зміст його в повному розумінні — виховний... Не одного з нас може насправду здивувати величезний розмах і засяг юнацького зацікавлення. Вельми корисні та цінні різні поради для молоді... Найвідрадніше явище в журналі це те, що більшість співробітників — молодь... Варто б, щоб і батьки читали «Юнака», а тоді б, напевно, було менше непорозумінь у питаннях: «батьки і діти», «нинішня молодь», «де наша молодь?» і т. д. Сам часопис, безперечно, повністю заслуговує на загальну піддержку, бо він таки справді добрий!».

34 Brumell Ave., Toronto 9, Ont. Tel.: 766-2543

ПЛАСТУНКАМ НА ВУШКО

ЧОМУ СОН НЕ Є „МОДНИЙ“ ???

Не раз похитуємо головами над дивовиждами т. зв. моди, що приходять і проминають — але у певному періоді захоплюють звичайно молодих, а зокрема молодих дівчат і жінок, і зовсім їх собі підпорядковують — доцільно це чи ні.

Є мода на спосіб одягу, зачіски, прикрашування обличчя. Є мода на «Бітелс», «Монкі'с», на «чікен» чи «фруг», навіть приходить мода на такий чи інший спосіб говорення, на страви чи цілий спосіб життя. Скільки нам, старшим, довелося уже таких «мод» пережити таки в останніх роках, про які Ви, мої молоді подруги, навіть не знаєте або це вже для Вас немов частина історії. От проминуло і забулося.

За не одним навіть стає жалко, що вже немає, а інші, модні звички, бажалося б якнайшвидше закинути, чи радше — ми бажали б, щоб Ви їх закинули.

До таких, скажу Вам на вушко, належить дуже популярна серед Вас усіх «мода» на **неспання**. Скільки разів і як уже довго чую про це при різних нагодах та обсервую Ваші бліді, утомлені личка — на таборі, у часі шкільного року після шкільних іспитів, після вечірки чи просто після прогавлених годин сну без важливої причини — питаю себе, **чому сон не є серед Вас модний** чому треба доконець просиджувати саме останню ніч перед іспитом над книжкою, чому не можна утихомирити Вас довгі години нічної тиші на таборах, чому з такою гордістю розповідаєте, коли не спали цілу ніч?

Ви не здаєте собі справи із того, що у **Вашому віці**, коли організм розвивається, цього «немодного» сну Вам доконець потрібно у вистачальній кількості. Розуміється, Ви можете легше витримати його брак, ніж ми, старші, але як це відбивається на Вашому вигляді, цері, настрої — Ви самі не зауважуєте.

Напевно, думаєте собі, читаючи цю нашу розмову, що я моралізую, бож «усі так роблять», бож кожна з Ваших товаришок сидить пізнім вечором, маючи завжди оправдану причину: науку, книжку, телевізійну програму чи довгу телефонічну розмову. Це правда, що «всі так роблять» — але **чи те, що роблять усі, доконець є добре?** Подумайте хвилинку розсудливо та критично, чи не можна б усіх своїх зайняти і приємностей улаштувати так, щоб вони не провадись коштом аж такої кількості недоспаних ночей. Чи справді «лейт шов» у телевізії аж такий

добрий, що варто для нього поганіше виглядати, чи про іспит у школі узнаєте дійсно тільки за день перед ним і мусите щойно тоді до нього готуватися, чи розмови із товаришками аж такі важливі, що ніколи не можна їх відкласти на другий день і т. д.

А коли не переконую Вас цим, — тоді поставайте поглянути деколи у ясний соняшний день на себе в дзеркалі або на своїх подруг — після коротких годин нічного сну — і пригадайте собі, що **пластун**, як каже наш закон, є **дбалий за красу і здоров'я** — тільки, що ми всі чомусь уважаємо, що нам треба лише знати пластовий закон, а не проводити його в життя...

Подруга Оля

● Усі справи подорожів автобусами, поїздами, літаками та кораблями, зокрема продаж подорожних квитків ● спровадження рідні та оформлення потрібних документів — полагодить

швидко і задовільно

Українське Подорожнє Бюро

ASTRO
Travel Service

Власник:

ТЕОДОСІЙ ВОЛОШИН

2198 Bloor St. W., Toronto 9, Ont.

(Напроти Пластового Дому)

Числа телефонів:

766-1118

766-1119

До Передплатників «Юнака»
у США

ОБОВ'ЯЗКОВО ПОДАВАЙТЕ

у своїх адресах

“ZIP CODE”

бо його вимагає від нас поштовий уряд при пересилці «Юнака» і нашого листування до Вас.

Адміністрація «Юнака»

НОВИЙ ТЕАТР

Зустріч членів "Нового Театру" з молоддю після вистави "Камінного Господаря", 1 травня 1966 р.

Дорога Подруго!

Нещодавно я складав першу пробу і на стачині святі пластові присягу. Ми вчилися довго з упорядником напам'ять пластовий обіт і вміли його добре, але як довелося повторяти за другом, що відбирав від нас присягу, то ми цілком змішалися, бо він говорив інакше як ми. Розуміється, з нас у курені сміялися, що ми навіть обітці не навчилися, а хотіли бути вже учасниками. Скажи, чому таку важливу річ, як пластовий обіт, не говорять усі однаково?

Андрій

Дорогий Андрію!

Твій запит зовсім слушний, бо пластовий обіт позинні всі однаково знати. Одначе, Ви вчилися його з нового видання посібника «Життя у Пласті», а друг, що відбирав від Вас присягу, напевно, був старший і знав його із давніших років та просто автоматично говорив так, як колись ще вивчив. Одначе, його обов'язком було вміти добре обіт, що надрукований у новому виданні, хоча «перезчитися» не так то й легко.

Подруга Дада

Дорога Дадю!

Я маю часто непорозуміння дома через кіно, до якого дуже люблю ходити. Моя мама випитується про кожний фільм, на який хочу йти — чи він для мене відповідний, а моя сестра, що щойно рік є старшою пластункою, каже, що як вона мала 13 років так, як я тепер, то їй на такі фільми, як я ходжу, не пускали. Проте мої товаришки із класу ходять на всі фільми, і ніхто їх навіть не питається чи їм не забороняє.

Соня

Дорога Соню!

Теперішні фільми є на загал дуже «проблематичні» а теми їх справді відважні, зокрема на відтинку еротики, — отже, зовсім не дивно, що Твої найближчі хочуть знати, на які фільми Ти ходиш. Те, що Твої товаришки мають свободу оглядати все без розбору, є лише доказом, що їхні батьки ними не цікавляться. Раджу Тобі не викликуй непорозуміння із цього приводу, бо і Твої батьки, і сестра бажають Тобі добра і хочуть, щоб Ти правильно розвивалася, а не зашвидко. Повір, не оплачується знати про все вже в Твоєму віці — бо станеш «старою», маючи 18 років, саме тоді коли позинна розпочинати повне життя.

Подруга Дада

● Уже незабаром буде один рік від прем'єри новоствореної в Нью-Йорку групи — Нового Театру. Режисер Володимир Лисняк і всі артисти — це молоді люди з великим запалом і суворими вимогами до себе, які прямують до того, щоб поставити на наших сценах п'єси на високо мистецькому рівні.

● Третю виставу «Камінного Господаря» Лесі Українки поставив Новий Театр минулого травня виключно для молоді. На цю постановку прибуло приблизно 200 молодих людей з околиці і самого Нью-Йорку. Після вистави багато молоді разом із режисером та акторами Нового Театру при склянці чаю чи лімонади дискутували над самою постановкою та твором. На цій зустрічі кілька дівчат і хлопців зголосились у члени театру. Минулої осені зголосились ще 6 дівчат (усі пластунки) і один юнак-пластун.

● Новий Театр заохочує нашу молодь цікавитись театром і вступати в його члени. Ось тут його заклик:

«Ми — Новий Театр — це група переважно молодих ентузіастів українського театрального мистецтва, які покінчили свої студії вже тут, в Америці. Ми відчуваємось духом зближені до Вас, та в майбутньому сподіваємось з-поміж Вас черпати акторів, критиків, драматургів та приятелів...»

● НОВИЙ ТЕАТР радий вітати Вас, молодих! Тож коли у Вас зацікавлення та здібність — зверніться до них на адресу:

НОВИЙ ТЕАТР,
63-49 Dieterle Crec, Rego Park, N. Y., 11374, USA

● Новий Театр успішно ставив «Камінного Господаря» Лесі Українки три рази в Нью-Йорку минулої весни, та один раз минулого грудня. Вони також відбули турне до Торонта, Чикаго, Дітройту і Рочестеру.

Ларка

ЮНАЦЬКА ОДНОДНІВКА

„ІСКРИСТА 18“

До нашої редакції наспіла чепурна одноднівка, видана влітку 1966-го року табором „ІСКРИСТА ВІСІМНАДЦЯТКА“. Одноднівка має 15 сторінок, друкowana на цикльостилі. Головний редактор: пл. розв. Ірка Савка, співпрацівниці: пластунки-розвідувачки О. Бігун, І. Савка, Т. Күзик, Л. Гурко, М. Чичула, М. Гарасовська. Журналик виповнений споминами із табору, коломийками, віршами, гумором, романтичними статтями. Багато ілюстрацій, які, одначе, на цикльостилі вийшли слабо. Із цих творчих спроб передрукуємо дещо в „Юнаку“ у цьому та в наступних числах.

У загальному одноднівка гарна — всім юним редакторам бажаємо і дальших успіхів! — Редакція.

СПОМИН

Тиша обгорнула юнацький табір, тільки деколи пробивалися голоси сонної стійки. Рання імла позакривала шпильсті верховіття високих сосон. Перемога була по боці спокою. Цей спогій панував і царював майже цілу ніч. Певність є завжди добра, але треба все бути уважним, бо раптом можна скотитися із самого вершка у сам низ. І так тепер сталося. Тиша урвалась і чути було гук і голоси юначок, які, долаючи сон, швидко збиралися на прогулянку — наплечник, однострій і прощайте всі. І рушили всі у мандрівку. Серце почалося трипотіти швидше і швидше. Людина тоді почувається вільною як птаха. Хочеться немов би летіти в безконечність. Галузки, рослини, болота не спинювали нас ні на мить, цілий, цілісний світ належав до нас, тільки до нас. Нас не сплять жадні труднощі і перепони. Із такими думками дерлися ми через тернистий ліс та вийшли на горбочок.

Ставши на горбочку, побачили прекрасний краєвид. Здалека багріло велике озеро, ще далі було видно маленькі хатки. Стоявши там, ми задумались над тим, чи ми дійсно варті того, щоб бачити оце все. Але далі треба йти. Із співом і маршем мандрували ми з гори на долину. Спогад цей залишиться довіку у мене, бо переживання таке не можна хутко стерти із пам'яті.

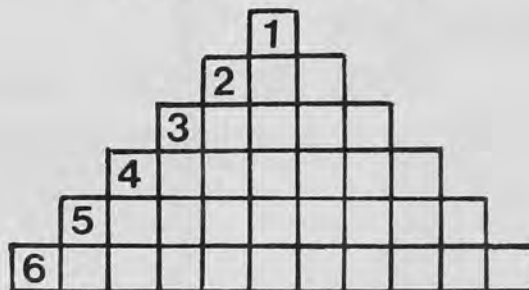
Сонце сховалось, зорі повиходили і дівочі постаті зникли і поховались у шатра. Знов царювала тиша.

пл. розв. Тамара Рихтицька

(Із таборової одноднівки «ІСКРИСТА 18-ка»)

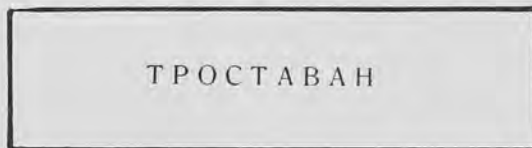
1. ЗАГАДКОВА ВЕЖА

1. Початок року
2. Займенник
3. Не вчасно
4. Германське плем'я
5. Середньовічний спосіб допиту
6. Українська монета

Букви в середньому ряді читані згори вділ дадуть назву великого свята.

2. ЗАГАДКОВА ВІЗИТІВКА

БАГАТО КЛОПОТІВ

роблять нам ті передплатники, що змінюють адресу, але одночасно не повідомляють нас про те. Через те пропадають вислані на давню адресу примірники „Юнака“, а багато передплатників, що змінили адресу, шойно пізніше — після кількох місяців повідомляють нас про те та просять нас вислати їм недержані числа „Юнака“. Часто ми не можемо, на жаль, уже того зробити, бо вже не маємо тоді рекламованих чисел. Тому

ХТО ЗМІНЯЄ АДРЕСУ,

хай заряд повідомить про це адміністрацію „Юнака“, подаючи одночасно свою давню і нову адресу.

Адміністрація «ЮНАКА»

Людмила Бердник

МЕТЕЛИК І ЛІХТАР

Малесенький Метелик метушився коло Нічного Ліхтаря.

— О, захисти мене від темряви страшної, — ввесь тремтячи, благав він Ліхтаря.

— Чого дрижиш, дурненький? — бадьоро замиготів Ліхтар у відповідь.

— Ти подивись: навколо цілий океан ночі, а мій маленький вогник наскрізь її пробиває! Знай же, о п'їтма безсила, коли маєш хоч маленький вогник...

ЗЛІТАЙ ТОДІ, КОЛИ ЗМІЦНІЮТЬ КРИЛА

У гнізді сиділо велике неоковирне Вороненя.

— Крра! — прокричало воно Сорокопудові. — Такий малий ти і вже літаєш! ... Крра! Скажи, хіба й мені не можна? ... Адже я удвоє більше за тебе!

Сорокопуд сказав:

— Хоч і велике ти на зріст, проте — безсиле. Завжди, дурненьке, хай зміцніють крила.

Обурилося Вороненя. Крра! Таке, мовляв, мізерне, а повчає! ...

Не послухавши розумної Сорокопудової поради, знялося і... гепнуло додолу. Добре ще, що шиї не зламало. Ворона-мати підлетіла і врятувала дурне дитя від смерті.

Відтоді пташеня запам'ятало: злітай тоді, як зміцніють крила.

ДВА ДУБИ

На широкий галявині росли два дуби. Минали літа — дощові й сухі, у цвітінні весен і мовчанні зим. І вирости Дуби, як велети — пишались могутнім станом на цілу округу. Здіймали в небо буйні гілляки-крони, вітали сонце на світанку, шепотіли з Вітром про краї далекі, про небо синє, про зірки ясні.

Спільна була в них земля кохана і небо спільне, і повітря. Але якось раз вони засперечалися. І почали виказувати один одному образи.

— Ти перший учора з вітром заговорив. А право це — моє...

— Чому б то так?

— Адже я старший! Поглянь но на моє верхів'я. Воно здіймається у небеса на цілу гілку вище, ніж у тебе! ...

— Ха-ха! Старший ти! От розсмішив. А може навпаки? Може ти од мене й одріс? ... Поглянь: і жолуді, і листя точнісінько такі, як у мене...

Розгнівалися, від злоти потемніли, затрясли віттям, виливаючи образи.

Та ось почувся голос із-під землі:

— Замовкніть, нерозумні діти. Адже ви — брати! Родилися разом століття тому...

— Хто ти такий? — захвилювалися Дуби.
— Я Корінь ваш спільний. А батьком вашим був єдиний Жолудь. Отож покиньте жалюгідну суперечку...

Я слухала ту дивну розмову і думала:

«Чи зрозуміють браття слова Кореня?»

ДВІ КРИНИЦІ

У спекотному степу було дві Криниці. Жилилися вони із джерела, яке протікало десь під землею.

Приходили люди, зморені спрагою, пили й хвалили цілющу вологу.

Та раптом одна Криниця злякалась, і з'явилась у неї думка така:

«А що коли зникне в мене вода? Тоді не згадає про мене ніхто. Не буде ні дяки, ні слави у світі...»

Подумала так і закрилася зовсім, тримаючи воду лише для себе. Покрилася цвіллю, заросла чагарем. І люди вже не ходили до неї.

Життя клекотіло десь осторонь, а поряд були тільки тиша і сум. Але криниця шепотіла: «Вода моя вічно! Вода лише моя»...

А води підземні, не маючи ходу, залишили зовсім уперту Криницю. Засохла вона і пропала.

А друга Криниця давала прозору воду всім спраглим. І чим більше вона віддавала ті скарби, тим більше їй води посидала Земля, і слава про неї не мовкла.

ХТО ЗМІНЯЄ АДРЕСУ

хай зараз повідомить про це адміністрацію "Юнака",
подаючи свою давню й нову адресу

РОЗГАДКИ ДО «ЧИ ЗНАЄШ, ЩО ЦЕ?»

(з цього числа — дивись сторінка 16)

Перший ряд згори (зліва на право):

Спартанки, Шостокрилі, Чортополохи, пластова лілея, Соняшні Промені, Чорноморські Хвилі, Буриверхи — це все курені старших пластунок.

Другий ряд:

Дубова Кора, Бурлаки, Сіроманці (це все старші пластуни і сеньйори), Верховинки, Перші Стежі, Ті, що греблі рвуть (старші пластунки і сеньйорки).

Третій ряд:

Чорноморці, Лісові Чорти, Курінь ім. Степана Тисовського, Чота Крилатих, Червона Калина, Вовкулаки (курени сеньйорату і старших пластунів).

Четвертий ряд:

Характерники, Орликівці, Сторожі Рідного Вогнища, Курінь ім. Виговського, Хмельниченки (усі сеньйори, за винятком «Сторожів» — старші пластунки).

Країнова мастова зустріч
в Скелястих горах Канади

1966

МАНДРІВКА ПО "СКАЙЛАЙН ТРЕЙЛ"

Усі світлини виконав пл. уч. Богдан Круцько.

Другий день мандрівки (22 липня 1966 р.) дорогою між горою Сігнал і шляхом Скайлайн Трейл.

Хоча минає майже півроку, як ми відбули нашу пластову зустріч у Скелястих Горах, то я все ще часто і мило її згадую, а передусім нашу мандрівку, що вела нас — молодших юнаків — по шляху т. зв. "Скайлайн трейл". Тому, пригадавши цю нашу мандрівку, я постановив описати її та післати до "Юнака" для видруккування разом із моїми знімками, що їх я робив під час цієї мандрівки.

Мандрівку на "Скайлайн трейл" почало чотири курені молодших пластунів під опікою і проводом пл. сен. Ярослава Спольського і ст. пл. Олега Кандиби, ст. пл. Юрка Копача та зв'язкових: старших пластунів Олега Лебедовича, Романа Федина і Антона Колтунюка. Мене приділено до трього куреня під проводом ст. пл. Р. Федина.

Наша мандрівка почалась 21-го липня пообіді із Малін Кеньйон, куди нас привезли автобусами. Оглянувши Малін Кеньйон і пообідавши, ми вирушили, щоб вийти на гору Сігнал і там розтаборуватись. Це була дуже важка дорога — стежка, що багатьма серпентинами зносила дуже гостро вгору від 300 до 400 стіп. Вона

нас дуже виснажила, ми чулись досить утомленими.

Коло восьмої години увечері ст. пл. О. Кандиба при допомозі радіоприймача із ст. пл. Ю. Копачем і А. Колтунюком знайшли місце таборування, де ми пізно ввечері розставили наші шатра та помучені заснули.

На другий день, поснідавши, ми знову збирались у дальшу дорогу, оглядаючи прекрасну долину ріки Атабаска, яку було гарно видно із

цього місця. Однак, деякі пластунів були змучені і не дуже добре почувалися так, що шістнадцять друзів повернулися назад до вихідного пункту, а решта нас, обладнувшись шатрами, банями, пательнями і особистим вирядом, вирушили здобути сам вершок Сігнал. За півгодини ми дійшли до місця, де кінчався ліс, а починалися снігові верхи. Ми вже були досить високо, а пройшовши ще добру годину, ми знайшлися на пункті, де починався властивий шлях — Скайлайн трейл. Тут і відбувся цього дня наш перший більший відпочинок. Охотники вибрались на самий вершок гори Сігнал і залишили маленьку пляшечку, у якій і вмістили карточку із іменами пластунів. Сходячи на долину, ми совгались по снігу. Тут перебралися в тепліше одіння, назбирали дров, розставили вогонь, щоб напиться теплого чаю та кави. Коли прийшов друг пл. сен. Ярослав Спольський, ми вирушили далі, щоб зустрітись з кінсьми, які везли для нас харчі. Звідси повернулися знову п'ятнадцять пластунів до нашого постійного табору і в нашому третьому курені лишилося лише нас дев'ять: п'ять з Вінніпегу, три з Гамільтону, а один з Ст. Кетеринс. Нарешті ми перейшли річку і розтаборувалися напроти гори Текарра. Околиця була багниста і мокра. Це було пізно вночі. Повечерівши досита, ми пішли спати.

На третій день нашої мандрівки ми "здобули" гору Амбер. Ідучи стежкою, що переходила снігами і понад гострим проваллям, ми оглядали зелено-сині озера в долинах і білосніжні верхи гір. Розтаборувалися наніч у китловині, що її знайшов наш

Другий день мандрівки по шляху Скайлайн Трейл біля гори Текарра.

У третьому дні мандрівки по шляху Скайлайн Трейл. Наповняємо наші "полеві" пляшки свіжою водою біля гори Амбер.

провідник — індіанець. Тут відбулася наша ватра, на якій то друг ст. пл. Олег Кандиба розповів нам про дальшу нашу мандрівку, а індіанець Тед оповів нам про постання стежки — Скайлайн трейл. Погугторивши ще при ватрі, ми пішли спати, думаючи про завтрашній день.

На четвертий день нашої мандрівки — а була це неділя 24 липня — збудив нас сильний дощ. Поснідавши, ми вирушили в дальшу п'ятнадцятимильову мандрівку. Перейшовши просмік Шовел, ми зійшли на мокру зелену долину, знайшли річку, тут пообідали, а потім пустились у дальшу дорогу. Вона вела ще через одну гору, а потім знову через долину і так ми йшли ще добрі дві години. Перейшовши мостом річку, ми дійшли до озера Малін. Тут зу-

стрів нас дощ і велике болото. Над цим озером ми розставили наші шатра, які скоро промокли. Не зважаючи на це, ми з'їли добру вечерю і напились гарячої кави. Тут ми переспали ніч, а на другий день сіли на моторові човна і переїхали озеро Малін до табору. Хоч ми були мокрі, брудні та втомлені, нам було легко на душі і ми були задоволені і горді, що перейшли Скайлайн трейл і що показалися добрими та витривалими пластунами.

пл. уч. Богдан Куцько
гурток "Тигр", 7 кур. УПЮ-ів
ім. князя Святослава Завойовника,
Вінніпег

Третій день нашої мандрівки (23 липня 1966 р.). Ідемо дорогою до гірського просміку Біг Шовел.

НАШ СПОРТОВИЙ ТАБІР

У серпні минулого року спортивний гурток "Ведмедики" при Пластовій Станиці в Торонті відбув свій 3-й спортивний табір на оселі "Пластова Січ" у Грефтоні біля Торонта. Табір складався з двох підтаборів — юначок і юнаків — разом понад 30 учасників.

Більшу частину дня ми проводили на спортивних площах, де ми вправляли мети диском, ратищем і стусан кулею. Кожного дня ми перекопували пісок у скічках, щоб при скоках нам було м'якше падати. Нашу біжню ми добре видірали нашими "шпіциками" — тут більша ямка, то напевно слід нашого Мирона, а там менші кроки і менша ямка, то напевно сліди нашої Бобо. Крім легкоатлетики кожного дня ми грали відбиванку і ходили до озера плавати.

Цікаво було б згадати, як виглядали наші не-спортові зайняття, до яких я включаю наші вогники, гутірки, вечірки і — коли падав дощ — наші лекції українських народних танків. Не можу забути нашої кухні. Цього року ми мали своїх інтенданток — учасниць табору, що нам вигадували різні смачні страви. Видно, що наша їжа смакувала таборникам, бо два побратими Юрки так заїдали чоколадову лакоминку, що їм аж за вухами лящало, а Влодко навіть часто приходив по репету.

Наш табір тривав два тижні, а потім ми поїхали на легкоатлетичні змагання за першості УСЦАК-у, що відбулися 27 і 28 серпня ц. р. на оселі СУМА "Київ" у Дітроїті.

пл. розв. Маріяна Тарнавська
гурток "Верболози" 12 курінь
УПЮ-ок ім. О. Теліги в Торонті

До Передплатників «Юнака»
у США

**ОБОВ'ЯЗКОВО
ПОДАВАЙТЕ**
у своїх адресах
"ZIP CODE"

бо його від нас вимагає пошто-
вий уряд при пересилці «Юна-
ка» і нашого листування до
Вас.

П'ЯТА ОРЛИКІЯДА ДЛЯ ПЛАСТОВОГО ЮНАЦТВА

Уже п'ятий раз кожного місяця листопада 8-ий Курінь УПС ім. Григора Орлика, а саме його Паланка "Великий Луг", хутір "Нова Хортиця", на східному побережжі США підготує та переводить цікаві змагання для пластового юнацтва із східних осередків США під назвою "Пластова Орликіяда". Цьогорічна Орликіяда була присвячена Іванові Франкові, а числом учасників та мистецьким рівнем перевищала вона всі попередні. Відбулася вона 13-го листопада в Бабилоні, на Лонг Айленді, у просторому приміщенні місцевої української католицької парохії, що розпоряджає великою залею та площею.

Гарного, хоча холодного листопадового ранку приїхало автобусами та приватними автами до Бабилону рекордове число учасників, а саме — 199 пластунів і пластунук у повних одностроях, що заповнили вщерть маленьку церкву ім. св. Трійці, щоб вислухати Богослужби, яку відправив місцевий парох. Після Служби Божої усі учасники перейшли на місце збірки, де ушukuвалися у 23 загони. із цього — 12 дівочих (114 юначок) і 11 хлоп'ячих (85 юнаків) із таких довколишніх станиць: Гартфорд — 4 (лише юнаки), Нью-Гейвен — 18, Бріджпорт — 12, Йонкерс — 16, Нью-Йорк — 47, Пассейк — 34, Ньюарк — 18, Нью-Брансвік — 15, Джерзі Сіті — 9 (лише юначки), Гемстед — 26 і Трентон — лише в ролі обсерваторів.

О год. 11:30 відбулося святочне відкриття при співучасті не лише юнацтва, що приїхало змагатися за першість, але також членів станичних провідів, членів Пластприяту та представників КПС, разом понад 250 членів Пласту.

Орликіяду відкрив пл. сен. А. Копистянський, вітаючи також численних учасників, від Крайової Пластової Старшини коротке слово до юнацтва виголосила крайова комендантка пластунук пл. сен. Ольга Кузьмич, а місцевий парох о. А. Кучма провів молитву. Пл. сен. А. Копистянський візав присутніх згадати також у цьому місяці листопаді усіх полеглих борців за волю України.

Після короткої обідньої перерви в церковній великій залі почалася фактична частина Орликіяди, на яку учасники чекали нетерпляче. На початку програми вступне слово про Івана Франка і його творчість виголосив пл. сен. Володимир Барагура, член 8 куреня УПС ім. Гр. Орлика. Опісля відбувався змаг поодиноких загонів у знанні життя та творчості І. Франка та мистецькій самодіяльності. Кожен загін виступав перед лаву суддів для точування пластової постави та одностроїв, а відтак під проводом пл. сен. М. Курчака вильосовував два питання із франківської тематики, на які треба було їм відповісти.

Щойно після закінчення питань загони показували свої мистецькі здібності, які в більшості виявлялися в інсценізації творів Івана Франка,

Юнаки Пластової Станиці у Йонкерсі, що здобули перше місце у змаганнях.

Курінний 8 куреня УПС ім. Григора Орлика пл. сен. Андроніа Копистянський звітує крайовій комендантці пластунук у США пл. сен. Олі Кузьмич: "199 юнаків і юначок готові до відкриття П'ятої Орликіяди".

ПЛАСТОВЕ ПІДПРИЄМСТВО

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Єдина пластова крамниця
у США має на складі:

- ♦ пластові однострої ♦ пла-
- стові відзнаки до одностроїв
- і таборовий виряд ♦ пласто-
- ву літературу ♦ і т. п.

MOLODE ZYTTLIA, Inc.
302 E. — 9th St.,
New York 3, N. Y., U.S.A.

хоча були також добре виведені народні танки чи хоріві співи. Мистецькою частиною проводила пл. сен. Н. Штогрин. Крім цього поодинокі станиці привезли із собою праці юнацтва, які виставлено на столах великої залі. Деякі із них були справді на високому рівні, як напр., малюнки до "Лиса Микити", мапа України у формі вишивок чи портрет І. Франка, зроблений із камінців. Пластова молодь виказала також добре знання творчості та життя Івана Франка, а деякі із точок мистецької частини могли задоволити навіть найвибагливішого глядача (напр., виведення притчі про красу або вірша "Ідилія" чи ляльковий театр).

Жюрі із пластових виховників під проводом пл. сен. М. Баранської мало неабияк важке завдання при устійнюванні кількості точок та перших місць. Щойно ввечорі, коли молодь забавлялася при музиці, проголошено на закінчення висліди змагу та обрано "гетьмана" та "гетьманівну" на черговий рік, кандидати яких мусіли пройти перевірку жюрі під проводом пл. сен. Х. Навроцької. Тут важливим був не лише зовнішній вигляд, але в першу чергу пластова постава та відповідне знання і загальне вироблення кандидатів.

Юначки Пластової Станиці у Йонкерсі, що здобули перше місце в Орликїяді.

Референт куренів УПСеньйорату пл. сен. д-р Т. Крупа закривас Орликїяду привітом від Головної Пластової Булави. Ліворуч від нього курінний 8 куреня УПС ім. Гр. Орлика пл. сен. Андронік Копистянський.

У висліді при загальному аплявзі проголошено "гетьманом" пл. розз. Юрія Сливоцького з Нью-Йорку, а "гетьманівною" — пл. розз. Мирославу Ковалів також з Нью-Йорку. У змагу перше місце серед пластунок припало Підготовчому Куреневі ім. М. Завісної з Йонкерсу (27, 12 точок), друге — 30-ому Куреневі ім. С. Галечко з Нью-Йорку (25, 92 точок), а третє — Сам. Гурткові УПЮ-ок "Орликівки" з Гемстеду (25 точок).

У юнаків перше місце здобув Підготовчий Курінь ім. Г. Орлика з Йонкерсу (26,95 точок), друге — Курінь УПЮ-ів ім. І. Виговського (26,63 точок) з Пассейку, а третє — Підготовчий Курінь ім. І. Мазепи з Нью-Гейвен (26,60 точок).

5-та Орликїяда, під знаком 50-річчя Івана Франка, своєю численністю, справним переведенням і зацікавленням у ній пластового юнацтва була найкращим відзначенням великого поета, письменника і публіциста на терені Пласту у США.

-а-ч

Steven Studios

Власники: Ст. і О. Кутові.

927 Bloor St. W. Tel.: LE 1-0777

виконує
всі фотографічні роботи
кольорові та чорно-білі

Єдине в Торонті
спеціально влаштоване

ПАТІО - ТЕРАСА

для весільних знімків

ВЕСЕЛКА

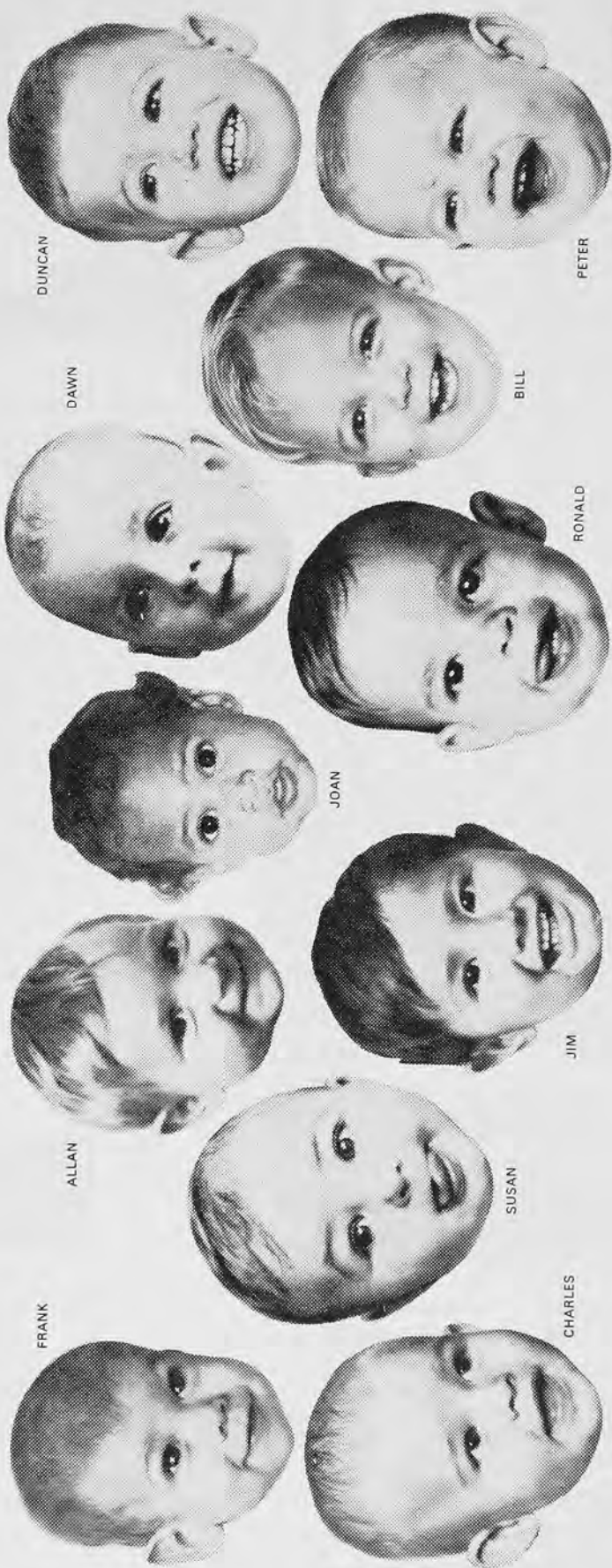
144 Друга Евеню в Нью-Йорку
(в Пластовому Домі)
Tel.: ORegon 4-9576/79/98

Відкрита щодня від вчасного ранку до пізньої ночі.

* Зимні і теплі перекуски, сніданки, полуденки * содові води
* морозиво * солодощі — теж вибагливі, імпортовані
* шкільне і канц. приладдя * українські і чужомовні часописи.
«Веселка» є улюбленим місцем зустрічей нашої молоді!

ОЦІ ДІТИ ЗНАЙШЛИ БАТЬКІВ ЧЕРЕЗ АДОПТАЦІЙНУ СЛУЖБУ ОНТАРІО

(ПЛАТНЕ ОГолоШЕННЯ)

Photos courtesy Toronto Telegram

Щасливі діти в щасливих ролинах

Оцих дітей можна адоптувати

ГОМ — це задоволений, рухливий і допитливий маленький 5-річний хлопчик. Тепер він перебуває у домі дітей для доглядання разом з трьома іншими дітьми. Всі вони живуть між собою дуже гарно. Гом — це правдивий маленький чоловічок, який кожного ранку любить топцем бігати, з великою повагою до дитячих ясел. Він є здоровий, малий, північно-американський індіанець, про якого батьки і родина походження є малою відомо. Він є римокатолик, має карі очі і буре волосся, має смугляву шкіру, а кожний інч його — це гордий індіанець. Гом піде до своїх нових батьків із своїми прикметами, без жодного знання про його родо-в.

ДОРОТІ — Розвід розлучив 14-річну Дороті від її справжніх батьків. А тепер вона в розпуці за новими батьками за допомогою адаптації. Ця юначка має лагідну вдачу, але буває похмура, коли незадово-лена. Вона легко приймає умови дисципліни й має приятельське наставлення до людей і оточення. Вона вчашає до 8-ої класу і має досить добрі успіхи в навчанні. Дороті любить багато читати та має надзвичайну пам'ять. Ця гарна на вигляд дів-чина має карі очі та яснобронзове волосся. Її здо-ров'я дуже добре, й досі вона не мала жодної важ-кої хвороби. Старше протестантське подружжя, мож-не вирозуміння, любови та лагідної власті, може стати новими батьками для Дороті через адаптацію. Якщо Ви вважаєте, що вона може бути прийнята в члені Вашої родини, повідоміть про це нас.

ГЮ І АДЕЛАЙДА — Гю має 7 років, Аделаїда — 8. Це брат і сестра, які бажано залишитися разом. Вони є англійського і польського походження. Аде-лайда є прекрасною ученицею в 3-ій класі. Вона є середньої будови, має карі очі, бронзове волосся, гарний маленький носик і гостру борідку — дуже гарна на вигляд. Ця дуже спокійна й стримана дів-чинка є досить встидлива з чужими людьми. Аде-лайда є добре доглядана, чиста, здорова маленька дівчинка. Гю є дрібної кисті, гарного вигляду хлоп-чик, з чистою білою шкірою, бронзовим волоссям і карими очима, круглим личком — дуже гарний на вигляд. Учень 1-ої класу, він нормально пересічно вчиться, але є ширший, прийнятний і активний маленький хлопчик. Гю і Аделаїда найшасливіше почувалися б у спокійній родині й вони можуть лег-ко прийняти братів і сестер, як також нових римо-католицьких батьків.

ДЖІММІ — має свою власну думку й його можна поправити, але не примусити. Тепер він ходить до дитячих ясел і там вивчає спиритність у ручних зайцях і належить до перфекціоністів. Джіммі має 4 роки, є шотсько-ірландського походження. Він сильної будови, має блакитні очі та ясне во-лосся, повнощокий. Цей хлопчик є вразливий, має сильно вироблене почуття привязаності, але чужий може його здобути лише терпеливістю та без пос-міху. Протестантські батьки, які адаптують Джіммі, мусять поволитися з ним обережно й дати йому нагоду зблизитися з ними, але раз він їх прийме, це буде вірний та тривалий зв'язок.

ПОЛЛІ І ДОРІС — це сестри, які бажано разом виростати в домі своїх названих батьків. Вони ма-ють 4 і 5 років. Поллі має 5 років, ходить тепер до дитячого садка, має карі очі, яснобронзове волосся, білу шкіру, яка на сонці загортає на кремовий, золо-таво-бронзовий колір. Вона дрібної будови. Вираз її лиця гарний, але насторожений, однак, вона за-дуже хоче доглядати й потребує батьківського за-печення, що вона без застерження бажана й люб-лена, бо вона потребує бути трішки галаслива та пустотлива. Ця дитина є чутлива, пересічна, здоро-ва дівчинка, англійського походження. Доріс є трубенська, з ясними рожевими щічками, карими очима і ясним, прямим, бронзовим волоссям. Вона мила й гарна на вигляд дівчинка. Проворна, здорова, маленька дівчинка передшкільного віку, буде шас-лива, якщо знайде разом з Поллею підхожих ри-мо-католицьких батьків.

ДЖЕК — це справжній „джек-стрибун“, він завжди в русі. Він створює проблему не тільки для себе самого, але й для всіх довкруги нього тому, що він такий „рушійний мотор“. Джек має 9 років. Протес-тантської віри, худорлявий і тонкий, з синіми очи-ма та дуже ясним волоссям. Цей хлопець має добру будову кисті й гарні риси. Він інтелігентний хло-пець, але його зайняття та зацікавлення в багатьох різних справах не дають йому можливості при-сісти над книжкою. Однак він задовільний у 3-ій класі. Цей енергійний хлопець потребує зрілих і стійких протестантських батьків, які могли б на-нього мати зацікалюючий вплив та могли б спряму-вати його велику енергію на продуктивні й кон-структивні ділянки.

ВНОСИТЬ ЗАЯВУ ДО МІСЦЕВОГО ВІДДІЛУ ТОВАРИСТВА ДИТЯЧОЇ ОПІКИ АБО ДО:

THE DEPARTMENT OF PUBLIC WELFARE

PROVINCE OF ONTARIO

PARLIAMENT BUILDINGS, TORONTO

HONOURABLE JOHN ROBERTS
Prime Minister

HONOURABLE JOHN YAREMKO
Minister of Public Welfare

ЛАВРА — має 3½ року, римокатолицької віри, ір-ландського й норвезького походження. Вона струн-кої будови, з синіми очима, золотокаштановим во-лоссям і кремового кольору шкірою. Риси її об-личчя дрібні й пропорційні. Вона дуже гарна на вигляд та дуже приємна маленька дівчинка. Вона доброго здоров'я й розвивається нормально. Це ду-же спокійна маленька панночка, але на проходах вона дуже хвилюється, бо довкілля її дому надзви-чайно затиснуто. Для неї підходять податли-ва, мирна родина, в якій Лавра поступово могла б виділи з її своєї шкідливості, а пізніше придивитися й брати участь в іграх і розвагах.

БОБ — має 11 років, є спокійної власті, примирли-вий тип хлопця, який потребує заохоти й допомоги з боку протестантських батьків. Його власний дім і його батьки розчарували його і тепер він потребує наново розпочинати своє життя з впевненими бать-ками у стійкому домі. Він має всі дані мати успіх у житті, бо він доброго здоров'я, пересічної інте-лігентності, гарного вигляду — має темнісні очі, брон-зове волосся і лише ясної шкіри з пропорційними рисами. Старше протестантське подружжя могло б дати Бобові нову шансу для його розвитку серед нових умов любови й заохочування.

КІТ І СЕМ — 8-річний Кіт є охоронцем і близьким приятелем молодшого брата Сема, який має 5 років. Тому бажаним обидвох хлопців є адаптація „в од-ному домі для нас обох, бо ми хочемо бути разом“. Кіт, середньої висоти, дрібної будови, ясної шкіри, синіх очей і коричневого волосся, доброго здоров'я, гарно вчиться в школі. Цей милий і ширший хлопчик потребує дуже багато любови й уваги, бо в сво-єму короткому житті він багато пережив. Сем — це добре збудований маленький хлопчик, блявий та приємний. Він задоволений і ширший, але часами буває пустотливий і агресивний. Звичайно він дуже приємний і пестливий. Він доброго здоров'я і ви-глядає, що під кожним оглядом нормально розви-вається. Ці хлопці потребують римокатолицьких батьків — негайно!

(ПЛАТНЕ ОГолоШЕННЯ)

Починаючи від 1 квітня 1967 р.

ОБЕЗПЕЧЕННЯ ВІД БЕЗРОБІТТЯ буде доступне для більшості працівників на

ФАРМАХ

ХУДОБЛЯЧИХ
ФАРМАХ

РОЗСАДНИКАХ

ТЕПЛИЦЯХ

САДІВНИЦТВАХ

ОВОЧЕВИХ, ЯРИНОВИХ І КВІТКОВИХ КУЛЬТИВАЦІЯХ

(1) Якщо ви працюєте у якійнебудь з цих ділянок, для своєї власної користі поінформуйтеся, чи вам прислуговує забезпечення в разі безробіття.

(2) Якщо ви є працедавець, в якого працюють люди, ви зобов'язані придержуватися нових розпоряджень. Запізнайтеся з ними негайно.

**Негайно поінформуйтеся про ці важливі справи
у найближчому до вас уряді**

UNEMPLOYMENT INSURANCE COMMISSION

Друкарня-ПЕРЕПЛЕТНЯ

КИЇВ

KIEV PRINTERS LTD.
686 RICHMOND ST. W.
TORONTO, ONTARIO

виконує
всякі
друкарські
і переплетничі
роботи

- ОДНО І БІЛЬШЕКОЛЬОРОВІ
- НА АВТОМАТИЧНИХ МАШИНАХ
- ЛІТОГРАФІЧНІ РОБОТИ (ОФСЕТ)

ОЩАДЖУЙТЕ І ПОЗИЧАЙТЕ

в кредитівці
УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА
КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА
САМОПОМІЧ

в Філадельфії

- Особисті позики на купно домів і авт
 - Студійні позики зі сплатою ратами аж після закінчення студій.
- Телефон: ГЛ 5-8770
4814 N. Broad St. Philadelphia, Pa., 1940

Нормально банки платять за ощадності 3 відсотки. За Ваші ощадності НА СПЕЦІАЛЬНОМУ ЮНАЦЬКОМУ КОНТІ в нашій кредитівці одержите: **5½%**

ЩАДІТЬ МІСЯЧНО
по 5.00 доларів
а після 5 років одержите

343.00 дол.

СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТІ
в українській кредитівці

"БУДУЧНІСТЬ"

КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА В ТОРОНТО
140 Bathurst St. Toronto 2B, Ont.

Українська пекарня

The Future Bakery

їхні власниками є

АННА і пл. сен. РОМАН ВЖЕСНЕВСЬКІ
випікає

ЗДОРОВИЙ І СМАЧНИЙ ХЛІБ

і всякі інші печива
735 Queen St. W. Toronto, Ont.

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пла-
стуна та кожної доброї пластунки.

ПЛАСТУНИ Я ПЛАСТУНКИ!

Складайте Ваші ощадності в найбільшій
і найстаршій в Торонті Кредитівці

**Українська
Кредитова Спілка**

297 COLLEGE ST. — TORONTO 2B, ONT.

Пластуни і Пластунки в Монтеалі!
ВСІ СВОЇ ОЩАДНОСТІ СКЛАДАЙТЕ
в Кредитівці

УКРАЇНСЬКА НАРОДНЯ КАСА

а вони з відсотками придатуться Вам в часі
Ваших студій. По інформації голосіться в Цен-
тралі при вул. 120 Дюлут схід, або телефонічно
845-8365 в урядових годинах. Щоденно: від 10-ої
ранку до 2-ої попол. і від 5-ої до 8-ої веч. В су-
боти: від 12-ої до 3-ої попол.

Пластун Ти, юнак?
ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!
Щадити щоденно учись!
Як будеш студент,
Той долар, той цент
Тобі допоможе колись
Здобути знання, прожиток, ім'я!

**ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА
КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“
У ЧІКАГО**

2331 West Chicago Ave. — Chicago 22, Ill.

Увага! Увага!

«Юнака» треба не лише передплачувати, але й
докладно читати, до нього дописувати, приєдну-
вати йому передплатників і збирати пожертви
на його пресфонд.

Чи Ви вже вирівняли передплату?

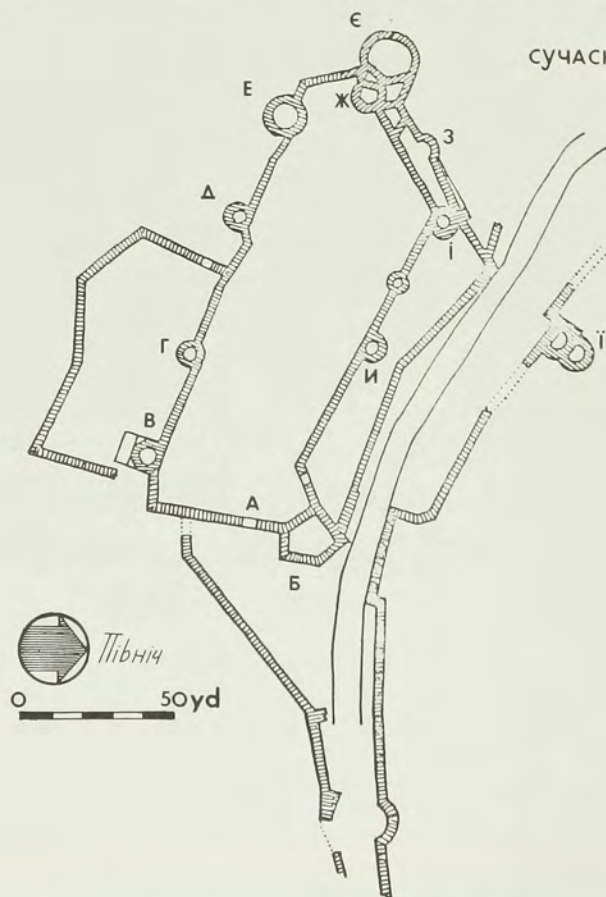
If not delivered please return to:
YUNAK Magazine
2199 Bloor St. W., Toronto 9, Ont., Canada
RETURN POSTAGE GUARANTEED

Ціна 50 центів

ЗАМКИ В УКРАЇНІ

Число 3

СУЧАСНИЙ ВИД ЗАМКУ
ПЛАН

КАМ'ЯНЕЦЬ-
ПОДІЛЬСЬКИЙ
ЗАМОК
XV-XVI СТ.

- А. В'їздова вежа
- Б. Чорна вежа
- В. Панська вежа
- Г. Колпака вежа
- Д. Лядська вежа
- Е. Ново вежа
- Ж. Денна вежа
- З. Мала вежа
- И. Ляндскорунська вежа
- І. Рожанська вежа
- К. Водна вежа